

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

KPSS KRALOVICE

KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH
SLUŽEB V OBCÍCH NA KRALOVICKU

Komunitní střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na Kralovicku na období 2023–2025

Centrum
pro komunitní práci
západní Čechy

Duben 2022

Dokument byl zpracován v rámci projektu „Realizace komunitního plánování sociálních služeb na Kralovicku“, který je podpořen finančními prostředky z ESF a ze státního rozpočtu ČR v rámci Operačního programu Zaměstnanost, reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_106/0015154.

Obsah

1. Úvodní informace o komunitním plánování sociálních služeb na Kralovicku	4
1.1 Cíl komunitního plánování a smysl komunitního plánu	4
1.2 Organizace komunitního plánování na Kralovicku	5
1.3 Průběh projektu realizace komunitního plánování sociálních služeb na Kralovicku.....	6
2. Popis aktuální sociální situace	8
2.1 Charakteristika SO ORP Kralovice.....	8
2.2 Obyvatelstvo.....	9
2.3 Bydlení.....	10
2.4 Nezaměstnanost.....	11
2.5 Zadluženost	11
2.6 Senioři a osoby se zdravotním postižením	12
2.7 Děti, mládež, rodiny s dětmi	13
2.8 Ostatní osoby ohrožené sociálním vyloučením.....	13
2.9 Sociálně vyloučené lokality.....	14
2.10 Sociální služby v území	14
3. Průzkumy zaměřené na potřeby občanů či zajištění potřebných služeb	17
3.1 Průzkum potřeb pečujících osob v regionu	17
3.2 Průzkum v oblasti volného času žáků základních škol.....	18
3.3 Průzkum potřeb rodičů s malými dětmi v regionu	24
4. SWOT analýzy stávajícího systému sociálních služeb a vize podoby sociálních a návazných služeb na Kralovicku pro jednotlivé cílové skupiny uživatelů služeb	26
4.1 Senioři a osoby se zdravotním postižením	26
4.2 Děti, mládež, rodiny s dětmi, ostatní osoby ohrožené sociálním vyloučením	29
SWOT analýza:.....	29
5. Cíle rozvoje sociálních a souvisejících služeb na Kralovicku	32
5.1 Přehled všech opatření a aktivit:	32
5.2 Popis jednotlivých opatření a aktivit:	34
5.3 Další zjištěné problémy regionu	58
5.4 Podněty k rozvoji služeb pro řešení na krajské úrovni	58
6. Naplňování plánu a jeho kontrola	60

1. Úvodní informace o komunitním plánování sociálních služeb na Kralovicku

1.1 Cíl komunitního plánování a smysl komunitního plánu

Obce a města ve správním obvodu obce s rozšířenou působností (SO ORP) Kralovice přistoupila ke komunitnímu plánování sociálních služeb v roce 2020 prostřednictvím projektu, jehož cílem bylo zpracovat pro region tento první komunitní plán rozvoje sociálních služeb.

Sociální služby představují pomoc a podporu pro občany v nepříznivých situacích, kteří si z různých důvodů nemohou pomoci sami. Aby tyto služby občanům efektivně pomáhaly, je třeba, aby jejich zaměření a činnosti odpovídaly aktuálním potřebám sociálně znevýhodněných občanů. Sociální služby zároveň fungují v prostředí, ve kterém jsou finanční zdroje pro jejich činnosti omezené, a jejich podpora je dána zaměřením a prioritami státu, kraje a obcí v rámci sociálních politik. Pro rozvoj efektivního systému sociálních (a souvisejících) služeb je třeba zjistit aktuální potřeby poskytování těchto služeb a v závislosti na aktuálních zdrojích a místních podmínkách naplánovat aktivity vedoucí k optimálnímu rozvoji sociálních služeb, za spolupráce všech subjektů, kterých se problematika sociálních služeb týká. Toto byl hlavní cíl komunitního plánování sociálních služeb na Kralovicku.

Dílčí cíle vedoucí k naplnění hlavního cíle byly následující:

- zmapovat aktuální situaci v sociální oblasti v regionu,
- vytvořit místní partnerství subjektů působících v sociální oblasti v území SO ORP Kralovice a podpořit tak rozvoj spolupráce v oblasti začleňování ohrožených osob,
- nastavit optimální rozvoj sociálních služeb na území ORP pro další období prostřednictvím procesu komunitního plánování sociálních služeb a prostřednictvím zpracovaného komunitního plánu, a vytvořit tak nástroj (komunitní plán sociálních služeb) pro rozhodování politické reprezentace v oblasti sociální péče a pro koordinaci zájmů a aktivit poskytovatelů i uživatelů služeb působících na Kralovicku a
- šířit informace o možnostech a způsobech poskytování a využívání sociálních služeb v regionu.

Hlavními výstupy 3. etapy plánování sociálních služeb jsou:

- Komunitní střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na Kralovicku na období 2023–2025,
- Katalog sociálních a souvisejících služeb a institucí na Kralovicku,
- webová sekce k sociálním a souvisejícím službám na Kralovicku,

Předložený dokument Komunitní střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na Kralovicku na období 2023-2025 představuje živý a otevřený dokument, který bude procházet pravidelným vyhodnocováním a bude reagovat na potřeby obyvatel regionu, vstřebávat aktuální změny, nové informace, příležitosti a priority. Představuje strategii rozvoje sociálních služeb pro kralovický region, dle které je žádoucí realizovat sociální politiku v regionu. Je také podkladem pro zpracování střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Plzeňském kraji.

1.2 Organizace komunitního plánování na Kralovicku

Projekt, který odstartoval realizaci komunitního plánování sociálních služeb na Kralovicku, probíhal od 1. 3. 2020 do 30. 4. 2022 a od svého začátku byl poznamenán epidemiologickou situací související s virem covid-19 a na tuto situaci reagujícími vládními opatřeními s opakovaně vyhlášeným nouzovým stavem. I přes to se podařilo, také díky prodloužení data ukončení projektu, zrealizovat potřebné fáze komunitního plánování sociálních služeb (KPSS), a to s následující organizační strukturou:

Pracovní skupiny KPSS

Pracovní skupiny jsou základním prvkem organizační struktury komunitního plánování sociálních služeb na Kralovicku. Hlavním principem komunitního plánování je zapojování všech účastníků systému sociálních služeb do procesu plánování. Tento princip je uplatňován zejména účastí uživatelů, poskytovatelů a zástupců zadavatele služeb (představitelů měst a obcí) v pracovních skupinách. Byly vytvořeny dvě pracovní skupiny:

- senioři a osoby se zdravotním postižením
- děti, mládež a rodiny s dětmi a ostatní osoby ohrožené sociálním vyloučením

Pracovní skupiny byly nejvíce poznamenány covidovou situací. Jejich osobní setkávání, které je v KPSS nejpřírodnější, zejména v prvním roce realizace projektu často nebylo možné. Řada setkání se proto uskutečnila v online formě a spíše ve druhé polovině projektu. Pracovní skupiny projednávaly nedostatky v sociální oblasti zjištěné při mapování aktuální sociální situace na Kralovicku, příp. nově zjištěné a navrhovaly možnosti řešení a konkrétní aktivity vedoucí k rozvoji sociálních (a souvisejících) služeb v regionu. Kromě společných setkání probíhala v rámci pracovních skupin také užší setkání ke konkrétním tématům. Na setkáních probíhala také prezentace místních sociálních a souvisejících služeb. Výstupy z pracovních setkání jsou podkladem pro strategickou část komunitního plánu. Konkrétně proběhla následující setkání:

- společná setkání pracovních skupin – 25. 6. 2020, 30. 11. 2021, 29. 3. 2022, 5. 4. 2022,
- pracovní skupina „senioři a osoby se zdravotním postižením“ – 27. 4. 2021, 8. 6. 2021,
- pracovní skupina „děti, mládež, rodiny s dětmi a ostatní osoby ohrožené sociálním vyloučením“ – 27. 4. 2021, 8. 6. 2021,
- setkání k sociálním problémům dětí ve školách – 19. 10. 2021,
- setkání k rozvoji pečovatelské služby – 4. 11. 2021,
- setkání k problematice bydlení a závislostí – 15. 2. 2022,
- setkání ke službám pro pečující a osoby se sníženou soběstačností – 10. 3. 2022.

Řídící skupina

Úkolem řídicí skupiny pro realizaci komunitního plánování sociálních služeb bylo zejména:

- supervize průběhu projektu,
- připomínkování výstupů z jednání pracovních skupin,
- projednání a schválení komunitního plánu,
- zajištění komunikace s Radou a Zastupitelstvem města Kralovice (případně dalšími orgány).

Setkání řídicí skupiny se uskutečnila 9. 6. 2020, 29. 6. 2021, 14. 12. 2021 a 4. 4. 2021. Řídicí skupina projednávala harmonogram jednotlivých aktivit, zpracované SWOT analýzy a vize za jednotlivé cílové skupiny uživatelů služeb, zaměření průzkumů potřeb občanů/uživatelů služeb a průběžné výstupy z pracovních skupin. Dále schvalovala základní listinu komunitního plánování sociálních služeb a návrh komunitního plánu. V neposlední řadě proběhlo jednání k vypořádání připomínek k návrhu plánu získaných v rámci veřejného připomínkování.

Zapojení uživatelů sociálních služeb a veřejnosti

Zástupci uživatelů služeb a zájemci o problematiku z řad široké veřejnosti se účastnili setkání pracovních skupin a veřejných setkání. Dále proběhly následující aktivity, v rámci kterých byly zjišťovány potřeby účastníků služeb a veřejnosti:

- anketa pro veřejnost „Jak se Vám žije na Kralovicku?“,
- rozhovory s pečujícími osobami v regionu,
- dotazníkové šetření s žáky dvou základních škol (ZŠ) a s jejich rodiči a skupinové setkání dvou tříd žáků 7. ročníku,
- dotazníkové šetření rodin s malými dětmi.

Zapojení zadavatelů sociálních služeb

Zástupci obcí se účastnili setkání pracovních skupin a jednání řídicí skupiny. O sociální problematice a komunitním plánování sociálních služeb byli informováni zejména v rámci individuálních jednání při mapování sociální situace v regionu a při projednávání rozvoje některých sociálních služeb v regionu.

1.3 Průběh projektu realizace komunitního plánování sociálních služeb na Kralovicku

Do projektu na realizaci komunitního plánování sociálních služeb na Kralovicku se zapojilo všech 44 obcí SO ORP. Realizace projektu byla také od samotného začátku poznamenána epidemiologickou situací související s covid-19 a na tuto situaci reagujícími vládními opatřeními s opakovaně vyhlášeným nouzovým stavem. Během prvního roku realizace projektu často nebylo možné osobní setkávání účastníků KPSS, některé naplánované aktivity musely být přeloženy na pozdější dobu, řada setkání se uskutečnila v online formě. I přes tyto komplikace se podařilo, také díky prodloužení data ukončení projektu, zrealizovat potřebné fáze KPSS.

V úvodní části komunitního plánování byla shromažďována data o aktuální sociální situaci v regionu. Mapování aktuální situace bylo dovršeno zpracováním dokumentů popisujících základní socio-demografická data týkající se kralovického regionu, poskytované sociální služby v území a zdroje systému sociálních služeb. Završením úvodní mapující fáze bylo také zpracování SWOT analýz stávajícího systému sociálních služeb pro jednotlivé cílové skupiny uživatelů služeb. Tím byl získán komplexní obraz o aktuální situaci v sociální oblasti v regionu.

Pro druhou část plánování byla zahájena činnost pracovních skupin. Před projednáváním zjištěných nedostatků v sociální oblasti z úvodní fáze procesu zpracovaly pracovní skupiny vize podoby sociálních a souvisejících služeb na Kralovicku. Tyto vize představují ideální podobu

sociálních a souvisejících služeb v budoucnu a ukazují, jaké služby a komu budou v ideálním případě poskytovány.

V průběhu projednávání nedostatků v pracovních skupinách a řídicí skupině bylo navrženo a schváleno zaměření průzkumů potřeb občanů/uživatelů služeb, a došlo k jejich realizaci (průzkum potřeb pečujících osob, průzkum trávení volného času žáků ZŠ v Manětíně a Dolní Bělé, průzkum zaměřený na potřeby rodin s malými dětmi).

Průběžné výstupy z plánování (vstupní dokumenty popisující sociální situaci, SWOT analýzy a vize) byly předloženy k projednání Radě města Kralovice.

Z výstupů z pracovních skupin byl poté zpracován návrh Komunitního střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb na Kralovicku na období 2023–2025, který byl projednán a schválen řídicí skupinou a prošel veřejným připomínkováním. V neposlední řadě byl předložen k projednání Radě a Zastupitelstvu města Kralovice.

Nedílnou součástí plánování sociálních služeb byla informační kampaň, která probíhala po celou dobu plánování. V rámci kampaně byly distribuovány pozvánky na pořádané akce a setkání a byly šířeny informace o sociálních službách a komunitním plánování sociálních služeb – osobně v rámci individuálních či skupinových setkání a jednání, prostřednictvím ankety pro širokou veřejnost v úvodu realizace plánování, dále prostřednictvím článků v obecních zpravodajích vydávaných některými obcemi a městy, zpracovaných letáků sociálních služeb působících v regionu a prostřednictvím sekce Sociální služby na webové stránce města Kralovice. Informační kampaň o sociální problematice nadále podpoří také katalog poskytovatelů sociálních a souvisejících služeb, který byl zpracován a vytištěn před koncem projektu na plánování služeb.

2. Popis aktuální sociální situace

2.1 Charakteristika SO ORP Kralovice¹

Správní obvod obce s rozšířenou Kralovice leží severně od Plzně na severovýchodním okraji Plzeňského kraje. Má společnou hranici s dalšími třemi kraji – na severozápadě s Karlovarským krajem, na severu s Ústeckým a na severovýchodě se Středočeským krajem. Jižní část správního obvodu sousedí se dvěma správními obvody Plzeňského kraje, a to s SO ORP Nýřany a SO ORP Rokycany. Správní obvod obce s rozšířenou působností Kralovice zahrnuje 44 obcí, z nichž 5 (Kaznějov, Kožlany, Kralovice, Manětín a Plasy) má statut města a 3 (Kralovice, Plasy a Manětín) jsou zároveň obcemi s pověřeným obecním úřadem. V regionu se ke dni 31. 12. 2019 nachází pouze 6 obcí, které mají více než 1 000 obyvatel, naopak 30 obcí, což je necelých 70 % z celkových 44, má méně než 500 obyvatel, z toho v 11 obcích žije méně než 100 obyvatel. Celkový počet obyvatel k 31. 12. 2019 byl 22 367. Výměra území představuje 65 925 ha, tj. 8,6 % z rozlohy celého kraje. Podle rozlohy je pátým největším správním obvodem Plzeňského kraje. Největší rozlohu v SO ORP má město Manětín (8 464,5 ha), nejmenší pak obec Dolní Bělá (214,7 ha). Správní členění obcí v SO ORP Kralovice je zobrazeno na obrázku 1.

Obrázek 1. Správní členění SO ORP Kralovice k 1. 1. 2016

Zdroj: Český statistický úřad

¹ Centrum pro komunitní práci západní Čechy (CpKP ZČ), 2021. Základní sociodemografický popis území SO ORP Kralovice

Území SO ORP Kralovice je svou polohou poměrně problematické a jako celek vykazuje mnohé znaky periferní oblasti. Je to především absence velkého přirozeného centra území, které by bylo dobře dosažitelné ze všech obcí v oblasti, a kde by byly ve větší míře koncentrovány služby, zařízení občanské vybavenosti, zdroje pracovních příležitostí apod. V území mnoha ORP tuto funkci plní bývalá okresní města. Území SO ORP Kralovice jako součást okresu Plzeň-sever dnes nemá na město Plzeň přímou návaznost a krajské město Plzeň je dobře časově dosažitelné pouze z několika málo obcí ležících na jižní hranici území. Největší sídla v území SO ORP Kralovice mají pouze kolem cca 3 000 obyvatel a funkci centra plní pouze v omezeném měřítku. V rámci SO ORP Kralovice se nenachází žádná významnější průmyslová ani obchodní zóna, celkově lze toto území charakterizovat jako převážně zemědělské. Přesto, že je zde příznivé životní prostředí a území je hojně využíváno pro individuální i hromadnou rekreaci, nenachází se zde žádné významné rekreační centrum (např. větší vodní nádrž nebo lázeňské místo), které by přilákalo větší množství turistů a bylo přínosem pro obyvatele území. Mírný rozvoj lze v poslední době pozorovat pouze u větších sídel a u obcí, které jsou nejbližší Plzni. Je to situace, která vyplývá z polohy a celkového charakteru území a nástroji územního plánování je těžko řešitelná.²

Sociodemografické podmínky SO ORP Kralovice jsou velmi nevyvážené a jsou ovlivněny tím, že zde neexistuje přirozené velké sídelní centrum. V minulosti byly veškeré úřady, služby, zdravotní péče, střední školství apod. situovány převážně v krajském městě Plzni bez těsnějších vazeb na území. Z některých obcí území je Plzeň vzdálená více než 50 km a její dopravní dosažitelnost je poměrně komplikovaná. Během posledních dvaceti let se řada institucí přiblížila do území a sídlí převážně ve třech centrálních obcích, kterými jsou Kralovice, Plasy a Manětín. Přesto je problémem v území stále velmi vysoká nutnost denního dojíždění za prací a do škol, a to i na poměrně velké vzdálenosti. Sociodemografický rozvoj jednotlivých obcí je zásadně ovlivněn jejich polohou vzhledem k rozvojové ose OR1, vymezené v Zásadách územního rozvoje Plzeňského kraje, a tím i dopravní dosažitelností od krajského města Plzně. V řadě menších a okrajových obcí nastává problém s odlivem mladých lidí, zvyšujícím se průměrným věkem obyvatel a postupným vylidňováním obcí.³

2.2 Obyvatelstvo⁴

K 31. 12. 2019 žilo na území SO ORP Kralovice 22 367 obyvatel, tj. 3,8 % z celkového počtu obyvatel Plzeňského kraje. S hustotou 33,9 obyvatel/km² se region řadí k nejméně zalidněným správním obvodům Plzeňského kraje (celokrajský průměr představuje 77,1 obyvatel/km²).

Z hlediska počtu obyvatel žijících na území zaujímá prvenství město Kralovice, jakožto centrum SO ORP. Bydlelo zde 3 478 obyvatel, což je 15,55 % obyvatel regionu. Nejpočetnější skupinou obcí ve SO ORP Kralovice jsou obce s počtem obyvatel od 0 do 199 obyvatel (21 obcí).

Z celkového počtu obyvatel představují k 31. 12. 2019 muži počet 11 240 a ženy 11 127. Podíl mužů je na daném území mírně vyšší, tvoří 50,3 % celkového počtu obyvatel regionu.

² Územně analytické podklady ORP Kralovice, Úplná aktualizace (11/2016), dostupné: <http://geoportal.plzensky-kraj.cz>

³ Územně analytické podklady ORP Kralovice, Úplná aktualizace (11/2016), dostupné: <http://geoportal.plzensky-kraj.cz>

⁴ ČpKP ZČ, 2021. Základní sociodemografický popis území SO ORP Kralovice

Dětská složka ve věku 0-14 let v roce 2019 čítala celkem 3 266 osob (14,6 %) a zaznamenala za posledních sedm let přírůstek ve výši 3,3 %.

Další skupinou obyvatel jsou osoby v produktivním věku 15-64 let, ke které náleželo ke konci roku 2019 celkem 14 273 jedinců, tedy 63,88 %. I když jde z pohledu celkového počtu obyvatel území o nejpočetnější věkovou skupinu, její stav má pravidelnou klesající tendenci, celkově za posledních sedm let o 5,9 %.

Opačný trend vykazuje skupina seniorů 65+, která za posledních sedm let vzrostla o 22,2 %. V roce 2019 žilo v regionu 4 828 osob v této věkové kategorii (21,6 %). Těmito údaji se potvrzuje globální trend stárnutí populace, jehož indikátorem je index stárí. Vývoj tohoto ukazatele potvrzuje stárnutí populace území – index stárí každoročně roste (celkový nárůst o 18,3 %) a ke konci roku 2019 dosáhl hodnoty 147,8. To v celokrajském měřítku představuje jednu z vyšších hodnot, kdy index stárí v Plzeňském kraji dosáhl ke konci roku 2019 hodnoty 130,5, která výrazně přesáhla i celorepublikový průměr 124,6. Stárnutí populace se také projevuje v dalším demografickém ukazateli, a to v průměrném věku obyvatel. Ten se ve sledovaném období (2013-2019) na daném území zvýšil ze 41,1 na 43,8 let u mužů a ze 43,3 na 44,8 let u žen.

Celkově se na daném území v období 2013-2019 počet obyvatel zvýšil o 93 obyvatel, s proměnlivým každoročním vývojem celkového přírůstku. Celkový nárůst počtu obyvatel byl způsoben především migračním přírůstkem, který v SO ORP dosahoval až na rok 2014 kladných hodnot. Naopak přirozený přírůstek dosahoval ve sledovaném období pravidelně záporných hodnot (nejvíce -78 v roce 2019, nejméně -26 v roce 2015).

Co se týče národnostního složení obyvatel, k 1. 1. 2020 se na SO ORP Kralovice nacházelo celkem 510 cizinců s platným povolením k pobytu, tj. 1,3 % všech cizinců žijících v Plzeňském kraji. Počet cizinců žijících v regionu v posledních letech vzrostl, za poslední čtyři roky představuje tento nárůst téměř 27,2 %. V okresním měřítku, tedy v okrese Plzeň-sever, tvoří nejpočetnější skupiny cizinců občané ze Slovenska, Ukrajiny a Vietnamu.

2.3 Bydlení⁵

Jedním z ukazatelů kvality bydlení je technická infrastruktura, tedy možnost napojení bytů na energetické a komunální sítě. Jedná se především o přítomnost plynovodu, vodovodu a kanalizace v obci. V SO ORP Kralovice je 61 % obcí napojeno na veřejný vodovod, 48 % obcí je plynofikováno a na 39 % území jsou odpadní vody sváděny kanalizační sítí do čističky odpadních vod.

Dalším ukazatelem kvality bydlení daného území může být také jeho občanská vybavenost. Z dat z roku 2016 vyplývá, že na řešeném území jsou nejpočetněji zastoupeny sportovní a dětská hřiště, která jsou vybudována v 68 % obcí území SO ORP. Nejméně zastoupenými zařízeními občanské vybavenosti jsou jednoúčelová krytá sportovní zařízení (1 v území), dále kina (4 v území) a střediska pro volný čas dětí a mládeže (taktéž 4 v území). Ve 43 % obcích

⁵ CpkP ZČ, 2021. Základní sociodemografický popis území SO ORP Kralovice

se nachází kostel s pravidelnými bohoslužbami a prostory pro kulturní společenské akce pak disponuje 73 % obcí.

V roce 2019 bylo v SO ORP Kralovice dokončeno celkem 77 bytů. Z uvedeného počtu bylo 45 bytů v rodinných domech a 32 bytů v nebytových budovách a prostorách. Bytové domy a byty v nich nebyly v daném roce dokončeny žádné.

Dle dotazníku pro starosty obcí, který vyplnilo celkem 41 ze 44 obcí, bylo celkem ve vlastnictví 21 obcí disponujících bytovým fondem 772 bytů. Většina z těchto bytů byla běžných obecních (561), 148 bylo bytů zvláštního určení a 61 bytů sociálního charakteru. Byty zvláštního určení v domech s pečovatelskou službou vlastní celkem 8 obcí (Bohy, Kaznějov, Kožlany, Kralovice, Manětín, Nečtiny, Plasy, Žihle), pouze 59 bytů z celkového počtu je bezbariérových. Byty sociálního charakteru se nachází ve 4 obcích (Chříč, Kaznějov, Plasy, Žihle).

Z dat o počtech žadatelů o byt je zřejmé, že v území je zájem o pronájem obecních bytů. V roce 2020 evidovaly obce regionu 156 žadatelů o obecní byt a 151 žadatelů o byty zvláštního určení, tj. byty pro seniory či osoby se zdravotním postižením.

Dle přehledu ubytoven od Plzeňského kraje se na řešeném území SO ORP Kralovice k 30. 6. 2020 nacházely celkem 3 ubytovny se schváleným provozním řádem (po jedné v Kaznějově, Kožlanech a Kralovicích). Všechny ubytovny byly ve vlastnictví soukromých osob.

2.4 Nezaměstnanost⁶

Na konci roku 2019 bylo v SO ORP Kralovice evidováno celkem 409 dosažitelných uchazečů o zaměstnání, což představuje podíl 2,8 % ze všech obyvatel stejného věku v regionu. To je třetí nejvyšší podíl nezaměstnaných ze všech SO ORP v Plzeňském kraji, který zároveň převyšuje hodnotu podílu nezaměstnaných v krajském měřítku (2,3 %). Podíl nezaměstnaných za poslední roky klesá jak celorepublikově, krajsky, tak i ve sledovaném SO ORP. Vývoj počtu volných pracovních míst má od roku 2013 v regionu kolísavý charakter, stejně tak počet uchazečů na 1 volné pracovní místo s tím, že od roku 2018 počet volných pracovních míst převyšuje počet uchazečů o zaměstnání. Obcí s nejvyšším podílem nezaměstnaných osob byl Sedlec (19 %).

2.5 Zadluženost⁷

Dle zjištěných dat byl v roce 2019 v SO ORP Kralovice podíl obyvatel starších 15 let v exekuci 6,9 % (1 544 osob), průměrná jistina na osobu činila 402 885 Kč a na jednu osobu v exekuci připadalo průměrně 5,8 exekucí. Největší podíl osob má mezi 3 a 9 exekucemi (zhruba 40 %), následují osoby s 1 exekucí (téměř 30 %) a osoby s 10-29 exekucemi (téměř 20 %).

Oproti roku 2018 se snížil počet a podíl osob v exekuci, stejně jako počet exekucí a celková vymáhaná jistina. Vzrostl průměrný počet exekucí na osobu a průměrná výše jistiny na osobu.

⁶ CpKP ZČ, 2021. Základní sociodemografický popis území SO ORP Kralovice

⁷ CpKP ZČ, 2021. Základní sociodemografický popis území SO ORP Kralovice

2.6 Senioři a osoby se zdravotním postižením⁸

Výše průměrného důchodu dosahovala v okrese Plzeň-sever k 31. 12. 2019 částky 12 923 Kč. Dle tabulky níže z průměrných důchodů byl nejvyšší vdovecký kombinovaný důchod (kombinace se starobním či invalidním důchodem). Nejnižší částky dosahují průměrné důchody pro 1. a 2. stupeň invalidity.

Tabulka 1. Průměrná výše důchodu k 31. 12. daného roku

Průměrný důchod										
Rok	Územní úroveň	Průměrný důchod celkem	v tom							
			Starobní	Invalidní			Vdovský		Vdovecký	
				pro invaliditu 3. stupně	pro invaliditu 2. stupně	pro invaliditu 1. stupně	sólo	kombinovaný	sólo	kombinovaný
2010	Plzeňský kraj	9 882	10 075	9 701	6 724	6 043	6 651	10 947	5 702	12 334
	okres Plzeň-sever	9 815	9 991	9 651	6 775	6 089	6 703	10 839	5 683	12 326
	ČR	-	10 123	9 656	6 671	8 989	6 744	-	5 660	-
2019	Plzeňský kraj	12 950	13 407	12 122	7 965	6 819	8 793	14 418	7 844	16 380
	okres Plzeň-sever	12 923	13 378	12 060	8 096	6 839	8 838	14 232	7 970	16 348
	ČR	-	13 468	11 905	7 923	6 851	8 866	-	7 898	-

Zdroj: ČSSZ; ČSÚ

Počet všech příjemců důchodů byl v roce 2019 v okrese Plzeň-sever 20 930, v roce 2010 pak 19 248 osob, což představuje nárůst o 8,7 %. Největší část příjemců pobírá důchod starobní, v okrese Plzeň-sever to bylo v roce 2010 celkem 11 412 osob a v roce 2019 pak 13 122 osob, což představuje nárůst o 15 % (v Plzeňském kraji došlo k nárůstu o 11,5 %). Narůstá výrazně i počet předčasných důchodů, v okrese Plzeň-sever o 1 133, což představuje 33% nárůst.

Osoby, které jsou především z důvodu nepříznivého zdravotního stavu závislé na pomoci jiné osoby, mají dle zákona o sociálních službách nárok na příspěvek na péči (PnP), jehož výše je odvozována dle stupně závislosti na pomoci. PnP je tedy určen pro osoby se zdravotním postižením a seniory. Příspěvek je určen zejména k zajištění sociální péče příjemci příspěvku, a to pomocí sociální služby nebo rodinným příslušníkem či jinou osobou. V roce 2019 bylo Úřadem práce ČR, Kontaktním pracovištěm Plzeň-sever vyplaceno průměrně měsíčně 823 příspěvků na péči. Od roku 2017 do 2019 průměrný počet měsíčně vyplacených PnP vzrostl o 40 (5,1 %).

⁸ CpkP ZČ, 2021. Základní sociodemografický popis území SO ORP Kralovice, doplněno o data z průzkumu potřeb pečujících osob

Na území SO ORP Kralovice bylo dle dat Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky (MPSV ČR) v roce 2019 vyplaceno celkem 837 PnP, z nichž 239 bylo pro osoby v I. stupni závislosti, 301 pro osoby ve II. stupni, 196 ve III. stupni a 101 pro IV. stupeň závislosti. Nejvíce PnP bylo vyplaceno příjemcům ve věkové kategorii 65+, a to 1 590 PnP (70,5 %).

V dubnu 2021 byl PnP III. a IV. stupně vyplacen v regionu 33 osobám ve věku 0-17 let, 65 osobám ve věku 18-64 let a 166 osobám ve věku 65+. Z toho zhruba ve 48 případech byl PnP vyplacen osobám využívajícím pobytovou sociální službu. To znamená, že v SO ORP Kralovice se nachází zhruba 216 lidí ve III. a IV. stupni závislosti, o které pečuje fyzická osoba v domácím prostředí.

2.7 Děti, mládež, rodiny s dětmi⁹

Z údajů o činnosti orgánu sociálně právní ochrany dětí (OSPOD) vyplývá, že na Kralovicku bylo v roce 2019 evidováno 234 rodin a 309 dětí v péči OSPOD a tento počet byl přibližně stejný jako v roce předchozím. Dále v roce 2019 orgán evidoval 26 dětí v pěstounské nebo poručenské péči, přičemž počet dětí v této péči se nemění od roku 2017. V péči kurátora pro mládež bylo v roce 2019 celkem 11 dětí, což od roku 2017 představuje nejnižší počet (v roce 2017 to bylo 25 dětí). V území se řešily 2 případy trestné činnosti dětí a mladistvých a 1 přestupek. V roce 2017 bylo do ústavní výchovy umístěno 1 dítě, v následujících letech žádné. V regionu narůstá počet rodin, kterým byla zajištěna potravinová či jiná materiální pomoc – v roce 2019 to bylo 5 rodin, oproti roku 2017, kdy to byly 2 rodiny.

2.8 Ostatní osoby ohrožené sociálním vyloučením¹⁰

Z dat poskytnutých Odborem sociálních věcí a zdravotnictví Městského úřadu Kralovice je patrné, že mezi lety 2017 až 2019 pravidelně mírně narůstal počet klientů i počet kontaktů kurátora pro dospělé, stejně tak i velmi mírně narůstal průměrný počet kontaktů na klienta. Počet klientů kurátora v roce 2019 byl 46 a počet kontaktů 69. Kurátor zajišťuje péči o občany žijící mimo majoritní společnost, poskytuje jim sociální poradenství k překonání obtížných životních poměrů a pomáhá jim řešit sociální důsledky společenského vyloučení. Počty jednorázových i dlouhodobých intervencí v rámci činnosti kurátora pro dospělé vykazují ve sledovaném období kolísavý charakter. Velký nárůst byl zaznamenán u počtu klientů v rámci dlouhodobé sociální práce v roce 2019 (nárůst o 160 % oproti roku 2017), zároveň však došlo k poklesu počtu kontaktů o 45 %. Město Kralovice eviduje také osoby v opatrovnictví, přičemž počet klientů kolísá ve sledovaném období mezi 12 a 36 a počet kontaktů na jednoho klienta mezi 1,1 až 1,7.

Osobám s nedostatečnými příjmy je také poskytována státní sociální podpora v podobě příspěvku na bydlení a případně i pomoc v hmotné nouzi (příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a mimořádná okamžitá pomoc – MOP) jako opatření napomáhající řešení některých nárazových životních situací. Dávky vyplácí Úřad práce ČR, Kontaktní pracoviště Plzeň-sever.

⁹ CpKP ZČ, 2021. Základní sociodemografický popis území SO ORP Kralovice

¹⁰ CpKP ZČ, 2021. Základní sociodemografický popis území SO ORP Kralovice

Ze získaných dat vyplývá, že počet vyplacených příspěvků a dávek v období let 2017-2019 klesal, stejně jako celková vyplacená částka u všech dávek.

- V roce 2017 bylo vypláceno měsíčně průměrně 222 příspěvků na bydlení, v roce 2019 to bylo 171 příspěvků.
- V roce 2017 bylo vypláceno měsíčně průměrně 152 příspěvků na živobytí, v roce 2019 to bylo 111 příspěvků.
- V roce 2014 bylo vypláceno měsíčně průměrně 52 doplatků na bydlení, v roce 2019 to bylo 46 příspěvků.
- V roce 2014 bylo vypláceno průměrně měsíčně 6,4 dávek MOP v průměrné měsíční vyplacené částce 17 788 Kč, v roce 2019 to bylo 48 dávek MOP v průměrné měsíční vyplacené částce 8 70 Kč.

2.9 Sociálně vyloučené lokality¹¹

Na území SO ORP Kralovice se dle Analýzy sociálně vyloučených lokalit v ČR¹² (zpracovatel GAC, s.r.o.) z roku 2015 nenacházela žádná sociálně vyloučená lokalita.

Ze 41 obcí řešeného území, které se podílely na dotazníkovém šetření, 6 obcí uvedlo existenci tzv. bydlení na špatné adrese, a to v Kralovicích, Nechtinech, Sedlci, Vysoké Libyni, Žihli a v okolí obce Pláně.

2.10 Sociální služby v území¹³

V květnu 2020 působilo na Kralovicku 8 poskytovatelů sociálních služeb, kteří mají na území SO ORP sídlo, kancelář či pobočku nebo zde dle mapování sociální situace aktuálně působili a měli zde své klienty. Od ledna 2022 v regionu působí další sociální služba, která zde má pobočku. Kromě těchto sociálních služeb mohou občané regionu využívat sociální služby jiných poskytovatelů, kteří mají u MPSV ČR registrovanou působnost v rámci celého Plzeňského kraje nebo v rámci ČR. Mezi tyto služby patří např. azylové domy, domovy pro seniory, terénní programy, krizová pomoc, intervenční centrum, tísňová péče a další.

Konkrétně se jedná o následující poskytovatele sociálních služeb: Dům sociální péče Kralovice, Centrum pečovatelských a ošetrovatelských služeb Město Touškov, Město Kaznějov, Město Plasy, Hewer, Raná péče Kuk, Diakonie ČCE – středisko Západní Čechy, Ledovec, Člověk v tísni.

Uvedení poskytovatelé zajišťují v území 8 sociálních služeb, z toho 3 pečovatelské služby, 1 domov pro osoby se zdravotním postižením a 1 domov se zvláštním režimem, dále 1 osobní asistenci, 1 ranou péči, 1 sociálně aktivizační službu pro rodiny s dětmi, 1 sociální rehabilitaci a 1 odborné sociální poradenství zaměřené na dluhovou problematiku. Převládají služby

¹¹ CpKP ZČ, 2021. Základní sociodemografický popis území SO ORP Kralovice

¹² Text je převzat z Analýzy sociálně vyloučených lokalit v ČR, GAC, s.r.o., 2015

¹³ CpKP ZČ, 2021. Popis poskytovaných sociálních služeb v SO ORP Kralovice doplněno o službu odborné sociální poradenství Člověka v tísni

terénní (8 služeb), ambulantní služby v regionu nejsou zajištěny, pobytové služby jsou provozovány 2.

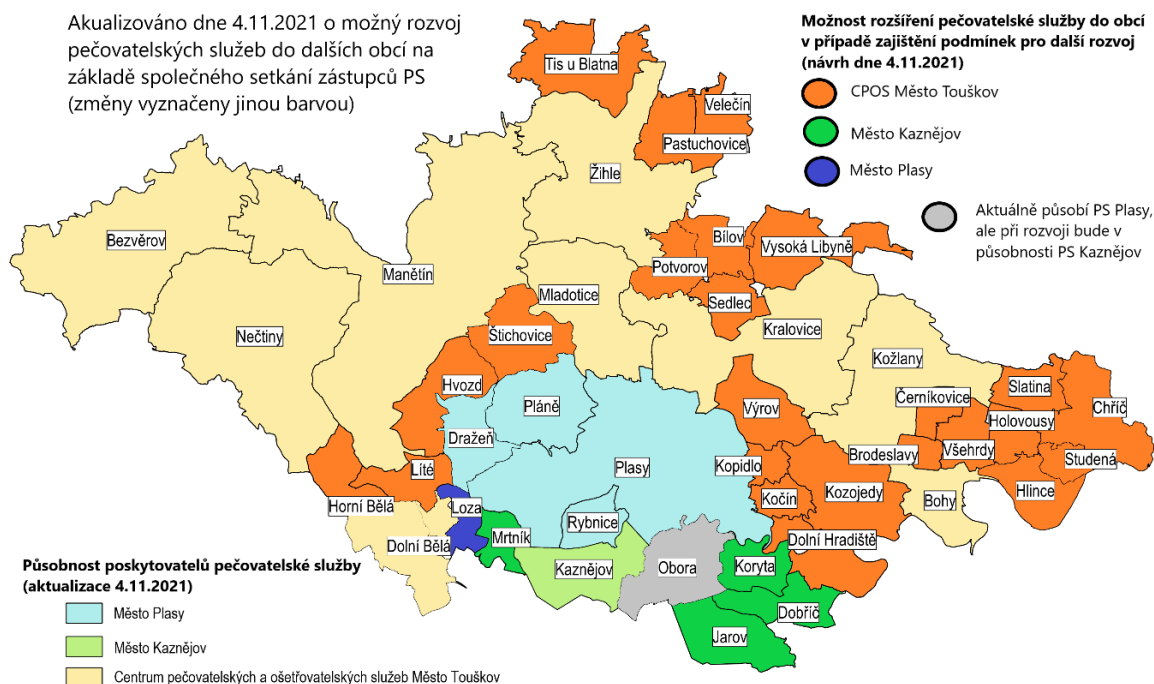
V řešeném území jsou místní sociální služby poskytovány následujícím cílovým skupinám:

- **domovy pro osoby se zdravotním postižením:** osoby se zdravotním a tělesným postižením,
- **domovy se zvláštním režimem:** osoby s chronickým duševním onemocněním,
- **pečovatelská služba:** osoby s tělesným, sluchovým, zdravotním a zrakovým postižením, rodiny s dítětem/děti, senioři,
- **osobní asistence:** osoby s kombinovaným, mentálním, tělesným, sluchovým, zdravotním a zrakovým postižením, senioři,
- **raná péče:** osoby s kombinovaným a zrakovým postižením, rodiny s dítětem/děti,
- **sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi:** etnické menšiny, oběti domácího násilí, oběti trestné činnosti, osoby bez přístřeší, rodiny s dítětem/děti,
- **sociální rehabilitace:** osoby s chronickým duševním onemocněním,
- **odborné sociální poradenství:** děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy, oběti domácího násilí, oběti trestné činnosti, osoby bez přístřeší, etnické menšiny, imigranti a azylanti, osoby do 26 let věku opouštějící školská zařízení pro výkon ústavní péče, osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách, osoby sociálním vyloučením ohrožené, osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy, pachatelé trestné činnosti.

Informace o kapacitě místních sociálních služeb byly zjišťovány v rámci dotazníkového šetření, z rozhovorů s poskytovateli sociálních služeb i v průběhu společných jednání a setkání. Nedostatečnou kapacitu zaznamenaly pobytové služby v regionu, které evidují neuspokojené žadatele o službu. Do budoucna byla vyhodnocena jako nedostatečná stávající kapacita poskytovatelů pečovatelské služby, a to s ohledem na demografické prognózy a stárnutí populace a také s ohledem na naplánování rozvoje služby do dalších obcí regionu tak, aby byla služba dostupná v každé obci. Naplánovaný rozvoj pečovatelské služby prostřednictvím jednotlivých poskytovatelů služby zobrazuje následující obrázek:

Obrázek 2. Působnost pečovatelské služby a naplánovaný rozvoj do dalších obcí regionu**Působnost pečovatelské služby v obcích SO ORP Kralovice**

Aktualizováno dne 4.11.2021 o možný rozvoj pečovatelských služeb do dalších obcí na základě společného setkání zástupců PS (změny vyznačeny jinou barvou)

Zdroj: Výstup ze společného jednání poskytovatelů pečovatelské služby

Co se týče financování¹⁴ sociálních služeb, největším zdrojem příjmů je pro poskytovatele služeb Plzeňský kraj, který poskytuje dotace organizacím uvedeným v Krajské síti poskytovatelů sociálních služeb v Plzeňském kraji – organizace uvedené v základní síti mají nárok na finanční podporu ze strany kraje, organizace uvedené v rozvojové síti nemají nárok na dotaci, získávají ji v případě větších finančních zdrojů získaných Plzeňským krajem. Vzhledem k tomu, že Plzeňský kraj představuje největší zdroj příjmů pro poskytovatele, představuje nezařazení služby do základní sítě poměrně velké problémy při zajištění potřebných financí na zajištění služby.

Dalším důležitým finančním zdrojem sociálních služeb poskytovaných na Kralovicku jsou úhrady ze strany uživatelů služeb, které obecně představují významný zdroj pro služby sociální péče v řešeném území.

Dále jsou některé sociální služby v řešeném území spolufinancovány z Programu podpory sociálních služeb v Plzeňském kraji (pečovatelská služba) a z rozpočtu měst a obcí, ve kterých je pečovatelská služba poskytována. Co se týče finanční podpory sociálních služeb ze strany obcí, nejčastěji finančně podporují pečovatelskou službu, která působí na jejich území.

¹⁴ CpkP ZČ, 2021. Popis zdrojů systému sociálních služeb v SO ORP Kralovice

3. Průzkumy zaměřené na potřeby občanů či zajištění potřebných služeb

3.1 Průzkum potřeb pečujících osob v regionu

a) Zjištěné informace a potřeby

Využití služeb:

- s využívanými službami velká spokojenost,
- kladně hodnocena skutečnost, že se v regionu podařilo zajistit vhodnou mateřskou školu se skvělým personálem,
- hipoterapie jen ve venkovních prostorech, což je v zimě omezující,
- řada služeb se musí platit, příspěvky to nepokryjí – je možné využít příspěvků nadací,
- za službami se dojíždí, což představuje další náklady na benzín,
- zajištění služeb trvá dlouho (např. pobytová odlehčovací služba).

Rozsah stávajících služeb:

- 3x hodnocen jako dostačující,
- 1x spíše dostačující, na placené služby není tolik peněz,
- 1x zazněly úvahy nad zajištěním služby pro potřebnou péči o víkendy (více času pro sebe),
- 1x zazněla informace, že respondent neví o žádné vhodné sociální službě, kdyby byla služba k dispozici, rád by ji využil,
- 2x není využívána žádná sociální služba.

Zajištění péče do budoucna:

- při zhoršení zdravotního stavu zajištění domova pro seniory,
- při zhoršení zdravotního stavu vyhledání a zajištění případné pomoci,
- pokud by pečující osoba zvládla péči i při zhoršení zdravotního stavu sama, nevyužila by služby,
- úvahy nad zajištěním celodenní péče bez sociální služby.

Chybějící služby:

- malá nabídka služeb na západě Čech, v okrese Plzeň sever obzvlášť,
- 1x odlehčovací služby, když si pečující potřebuje něco zajistit,
- 2x odlehčovací služba pro pohlídání dítěte – asistentka, která by se dceři doma věnovala a posouvala by ji vpřed nebo by s ní šla na procházku (je třeba, aby asistentka byla odborníkem na problematiku a získala si důvěru rodičů),
- asistentka pro maminku – nedostatečná kapacita osobní asistence, vyřešeno komerční službou, ale ne s úplně dobrou zkušeností,
- specializované dětské tábory pro děti na vozíčku,
- provozování školy s kompletními kvalitními službami – celý vzdělávací systém, fyzioterapie, ergoterapie – zde jen Merklín, který je daleko,
- větší nabídka vhodných škol pro děti se zdravotním postižením,
- do budoucna chráněné dílny či chráněné pracovní místo,

- větší zájem o lidi, kteří zůstávají doma, a o pečující – aby se někdo jednou za čas zastavil.

Příspěvek na péči, dávky:

- kromě PnP využití příspěvku na mobilitu a příspěvku na zvláštní pomůcku a průkazu osoby se zdravotním postižením,
- výše PnP hodnocena převážně jako dostačující, ale ne vždy pokrývá všechny potřebné výdaje (doplatek za pleny, výdaje na speciální péči – rehabilitace, cvičení, neurorehabilitační pobyty, terapie – využití nadací),
- časté problémy s přiznáním PnP – odvolání, soudy, ministerstvo,
- zdoluhavé vyřizování PnP, když se zdravotní stav rychle zhoršuje,
- kritéria u příspěvků a dávek, jednotná sazba u příspěvku na mobilitu (pro někoho nedostatečná výše),
- se vším spojeno hodně administrativy, dlouho se čeká na vyřízení, běh na dlouhou trať,
- pokud pečující osoba nemůže z důvodu péče pracovat, nedostane půjčku, úvěr,
- žádanka na lůžko se vypisuje v den propuštění domů – je třeba si zajistit lůžko sám.

b) Shrnutí, závěry:

- potřeba zlepšit informovanost v počáteční fázi péče – nejlépe jeden informační zdroj, který podá ucelené informace srozumitelným způsobem,
- potřeba zajištění podpory v zorientování se v nové situaci a podpory v průběhu další péče,
- potřeba průběžného kontaktu s pečujícími osobami za účelem sdílení problémů a nabídky služeb,
- potřeba vytvoření možností pro sdílení, výměnu zkušeností a setkávání pečujících osob,
- vytvoření „pomocné sítě“, např. v podobě terénního sociálního koordinátora,
- potřeba zlepšení informovanosti ze strany lékařů (nabídka možností dalších služeb),
- potřeba zajištění odlehčovací služby pro osoby pečující o seniory a terénní odlehčovací/asistenční služby pro rodiny pečující o děti se zdravotním postižením (v dostatečné kvalitě),
- potřeba provozování zařízení pro rodiny se zdravotně postiženými dětmi s kompletní nabídkou služeb v dostupné vzdálenosti,
- potřeba větší nabídky brigád a práce na částečný úvazek pro pečující osoby v regionu,
- do budoucna potřeba chráněných pracovních míst.

3.2 Průzkum v oblasti volného času žáků základních škol

Výstupy z průzkumu v oblasti volného času žáků Základní školy Ludvíka Očenáška Dolní Bělá

Shrnutí vyhodnocení anketního šetření mezi rodiči žáků:

Anketního šetření zaměřeného na trávení volného času dětí a na spokojenost rodičů se stávajícím stavem se zúčastnilo jen 62 rodičů, což je 38 % z celkového počtu rodičů žáků ZŠ. Převládali rodiče žáků 1. stupně ZŠ (38 osob, 61 %). Většina rodičů žije s dětmi v obcích mimo Dolní Bělou, „místních“ rodičů bylo z celkového počtu 15.

Nejvíce dětí, jejichž rodiče se zúčastnili šetření, se dopravuje do/ze školy veřejnou hromadnou dopravou (34 osob, 55 %). V tomto počtu je shodně 17 žáků 1. stupně a 17 žáků 2. stupně.

Se zajištěním dopravy dětí do a ze školy je spokojeno nebo spíše spokojeno 46 rodičů (74 %). Podněty k zajištění dopravy uvedlo 29 rodičů, převládají připomínky k zajištění provázanosti veřejné dopravy se začátkem a zejména koncem vyučování, k nedostatečné frekvenci dopravních spojů a k dlouhému čekání dětí na spoj. 5x zaznělo upozornění na bezpečnost cesty do a ze školy.

Polovina dotazovaných rodičů uvedla, že jejich dítě čeká na dopravu ze školy déle jak půl hodiny, přičemž převažují žáci 1. stupně (17 osob). Nejčastěji děti dle rodičů tráví čas na zastávce (14 žáků 2. stupně a 9 žáků 1. stupně), žáci 1. stupně navštěvují školní družinu a venku bez dohledu dospělé osoby se pohybuje 15 dětí, většinou z 2. stupně. S tímto stavem je spokojena nebo spíše spokojena téměř polovina rodičů. Nespokojenost ze strany rodičů zazněla zejm. ohledně dlouhé doby čekání na dopravu (13 rodičů), nezajištění bezpečí nebo dohledu dítěte (8 rodičů), 4 rodiče zmiňovali nedostatek mimoškolních aktivit a stejnému počtu rodičů chybí pro jejich dítě možnost být v družině. Ideálně si rodiče pro své děti představují následující způsob trávení volného času mezi koncem vyučování a odjezdem domů:

- pod dohledem dospělé osoby, např. v rámci zájmového kroužku, ve školní družině, nebo kdekoliv ve vnitřních prostorách se zajištěním dozoru (např. v šatně, ve sběrné třídě),
- s kamarády či spolužáky, na dětském hřišti či venku aj.,
- ideálně na spoj nečekat nebo maximálně do 20 minut nebo aby dopravní spojení navazovalo na konec vyučování a rozvrh hodin.

Co se týče způsobu trávení volného času dětí, rodiče hodnotili, jakou činností se děti zabývají nejčastěji, často, občas a nikdy. Největší počet odpovědí byl zaznamenán u odpovědi „občas doma u televize“ (44 osob), dále „občas s prarodiči“ (34 osob), „občas doma u počítače/mobilu/tabletu“ (33 osob) a „občas neorganizovaně (s kamarády, na hřišti, v parku apod.)“ – 31 osob. Zároveň 7 dětí nevyužívá pro trávení svého volného času pravidelné organizované volnočasové aktivity a 8 dětí netráví volný čas neorganizovaně s kamarády, v parku, na hřišti. Se způsobem trávení volného času svých dětí je spokojena či převážně spokojena více jak polovina rodičů (40 osob, 64 %). Nespokojených či spíše nespokojených je 22 rodičů. K větší spokojenosti by u rodičů vedlo zejm. více kroužků a zájmových aktivit (15 rodičů) a méně času trávit na počítači/mobilu (7 rodičů).

Nabídku volnočasových aktivit pro své děti vnímá 32 rodičů jako dostatečnou nebo spíše dostatečnou, naopak jako nedostatečnou nebo spíše nedostatečnou ji hodnotí 30 rodičů. Za významný problém související s dostupností volnočasových aktivit považují rodiče dopravu za aktivitami - 22 rodičů označilo jako problém potřebu zajištění vlastní dopravy, 14 rodičů pak chybějící dopravní spojení. Dále byla za problematickou označena nedostatečná kapacita kroužků (15 rodičů) a nevyhovující čas aktivit (12 rodičů). Cena volnočasových aktivit je problémem pouze pro 2 rodiče.

Konkrétně rodiče pro své děti v oblasti trávení volného času postrádají zejm. následující:

- sportovní a pohybové aktivity (12 rodičů),
- umělecké aktivity – hudba, tanec, zpěv, malba, keramika a další (8 rodičů),
- dostatek času na aktivity a propojení času aktivit se školním rozvrhem (8 rodičů).

Naopak 14 rodičů je se současnou situací spokojeno a nic konkrétního nepostrádají.

Shrnutí vyhodnocení šetření mezi žáky 2. stupně:

Z dotazníkové šetření vyplynulo, že:

- Nejčastěji žáci cestují do školy vlakem nebo autobusem (70 %) a se způsobem cestování jsou spokojeni (90 %).
- Více žákům vadí, že cesta do školy není po chodníku, vyjádřili obavy z bezpečnosti cesty vzhledem k provozu automobilů.
- Některým žákům vadí, že autobus jezdí příliš brzy a oni musejí na výuku čekat.
- Nejčastějším místem trávení volného času je domov, řada dětí tráví volný čas venku nebo u kamaráda. 70 % žáků zažívá nudu, malá část z nich často.
- Více než 80 % žáků tráví volný čas tam, kde bydlí a ne tam, kde chodí do školy.
- Nejčastějším způsobem trávení volného času je neorganizované bytí s kamarády tzv. venku a na elektronickém zařízení typu mobil a PC. Tyto dva způsoby se prolínají.
- Na elektronickém zařízení typu mobil a PC tráví většina žáků v průměru 4 hodiny denně, o víkendu i více.
- Pokud by se stavělo hřiště, mělo by být zaměřeno na posilování, skating a míčové sporty.

Z rozhovoru s vybranými žáky vyplynulo:

Žáci poměrně dost kriticky hodnotili školu, její vzhled a vybavení, včetně funkčnosti základního vybavení školy. Stěžovali si na:

- nefunkčnost rozhlasu,
- skladování zíněnek v jedné z šaten tělocvičny,
- absence venkovního hřiště, které by mohlo sloužit jak škole, tak žákům mimo školu,
- nehezky vypadající (pavučiny atp.) a někdy protékající WC,
- absenci automatu s jídlem – pokud žák zapomene svačinu, zjistí to až ve škole, nikoliv po cestě, kde je obchod, a pak má hlad,
- šatny klecovitého typu nezajišťující soukromí a bezpečnost uložených věcí.
- Kladně hodnotili osobu paní učitelky s rolí preventistky a výchovné poradkyně, ke které mají důvěru.
- Školní družina je pro ně místem, kde platí stejná pravidla jako ve škole, a je tam obdobná atmosféra. Družina není vnímána jako součást volného času, ale jako další škola.
- Výpovědi žáků odpovídaly zjištěním v dotazníkovém šetření.

Doporučení:

- Pokud by se stavělo v Dolní Bělé hřiště, není nutné, aby bylo přímo u školy. Kdyby bylo součástí školního areálu, jeho dostupnost a pocitová bezpečnost (být stále pod dohledem školy) by snižovala jeho návštěvnost. Pokud by takové hřiště vznikalo, bylo by ideální, aby bylo dostupné (do 5-10 minut od školy), ale nebylo vnímáno jako školní hřiště se školními pravidly.
- Žáci by uvítali, kdyby zůstala možnost být o přestávce na mobilu, ale zároveň, aby byla dostupná wifi. Wifi signál je silný a dostačující jen okolo jedné z učeben, žáci wifi hledají a ti, kteří nemají data, mají horší přístup k internetu.
- Zároveň by uvítali, kdyby bylo možné na chodbách společně sedět a svačit – představují si pohodlné posezení typu gauč či sedací vaky, případně pohodlné židle se stolem. Kdyby bylo v těchto místech možné hrát deskové hry, myslí si, že by žáci tolik času netrávili na internetu, tzv. na mobilu.

- Pokud by škola zvažovala zavedení školní družiny pro 2. stupeň, pro její úspěšnost (vysokou návštěvnost a ochotu dětí tam být delší čas) by musel být její koncept odkloněný od premis typu „dětí tu musí poslouchat“, „jsme na půdě školy“, „udělej si úkoly“ a respektovat více principy partnerství a dávat možnost žákům ovlivňovat chod a náplň činností v družině.
- Respondenti poukazovali na to, že existuje souběh kroužků. Vypověděli, že v jeden čas, zejména v pondělí, je kroužků více a po zbytek týdne jich je méně, nemohou si tedy často volit více než jeden kroužek, i když by měli zájem. Zájem by byl o kroužky zaměřené na práci se zvířaty, případně sportovní.
- Škola by měla zvážit zavedení školní rady složené z žáků – reprezentantů. Tento nástroj by mohl přinést partnerský přístup mezi žáky a školou a vedení školy by mělo aktuální představu o spokojenosti a potřebách žáků.
- Prostředí školy odpovídá době jejího vzniku a je znát, že se do budovy, z hlediska interiérů, již delší dobu neinvestovalo. Škola by zasloužila rekonstrukci, včetně lepšího členění tříd a využití naddimenzovaných chodeb.
- Ve vztahu k realizaci sociální služby typu Terénní program nebo Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež lze z dostupných dat vyvodit, že realizace této služby nemá v Dolní Bělé opodstatnění, není zde tzv. potřeba. Pokud by vznikla dobře uchopená školní družina s provázaností na nové venkovní hřiště, sociální služba by neměla z hlediska své nákladovosti smysl a z hlediska zaměření sociálních služeb tohoto typu naplněnou kapacitu.

Výstupy z průzkumu v oblasti volného času žáků Základní školy Manětín

Shrnutí vyhodnocení anketního šetření mezi rodiči žáků:

Anketního šetření zaměřeného na trávení volného času dětí a na spokojenost rodičů se stávajícím stavem se zúčastnilo 88 rodičů, což je více jak polovina všech rodičů žáků ZŠ (57 %). Převládali rodiče žáků 1. stupně ZŠ (51 osob, 58 %). Většina rodičů žije s dětmi v Manětíně (58 osob, 66 %). Jeden rodič upozornil v rámci anketního šetření na šikanu ze strany dětí ve škole.

Nejvíce dětí, jejichž rodiče se zúčastnili šetření, se dopravuje do/ze školy veřejnou hromadnou dopravou (42 osob, 48 %), z nichž je 23 žáků 2. stupně.

Se zajištěním dopravy dětí do a ze školy je spokojeno nebo spíše spokojeno 50 rodičů (57 %). Podněty k zajištění dopravy uvedlo 29 rodičů. Převládají připomínky k zajištění ranní dopravy, kdy některé děti musí brzo vstávat kvůli brzkému autobusovému spojení. Dále zazněly podněty k zajištění větší frekvence spojů a větší provázanosti dopravy s vyučováním.

Zhruba čtvrtina rodičů (36 osob, 41 %) uvedla, že jejich dítě čeká na dopravu ze školy déle jak půl hodiny, přičemž převažují žáci 2. stupně (20 osob). Stejný počet žáků (27 osob, 31 %) tráví nejčastěji čas v družině (z toho 25 žáků 1. stupně) a na zastávce (z toho 20 žáků 2. stupně). Někde venku bez dohledu dospělé osoby se po konci školy pohybuje 17 dětí (19 %), povětšinou žáků 2. stupně, a pouze 15 dětí (17 %) využívá před odjezdem domů organizované volnočasové aktivity (převažují žáci 1. stupně). S tímto stavem je spokojena nebo spíše spokojena téměř polovina rodičů. Nespokojenost ze strany rodičů zazněla zejm. ohledně problémů spojených s veřejnou dopravou (6 rodičů), s nedostatečnými mimoškolními/organizovanými aktivitami (3 rodiče) a 3 rodiče zmiňovali nedostatečné zázemí pro čekání před odjezdem do místa

bydliště. Ideálně si rodiče pro své děti představují následující způsob trávení volného času mezi koncem vyučování a odjezdem domů:

- kroužky, volnočasové aktivity, učení, družina, s kamarády venku (24x),
- zkrátit čas čekání na odvoz do místa bydliště (7x),
- v bezpečném prostředí s dohledem (4x).

Co se týče způsobu trávení volného času dětí, rodiče hodnotili, jakou činností se děti zabývají nejčastěji, často, občas a nikdy. Největší počet odpovědí byl zaznamenán u odpovědi „občas doma u televize“ (53 osob), dále pak „občas doma u počítače/mobilu/tabletu“ (49 osob). Spousta dětí (76 osob; 86 %) také tráví svůj volný čas neorganizovaně a/nebo při společných aktivitách s rodiči (88; 95 %). Zároveň 23 dětí nevyužívá pro trávení svého volného času pravidelné organizované volnočasové aktivity. Se způsobem trávení volného času svých dětí je spokojena či převážně spokojena většina rodičů (62 osob, 70 %). Nespokojených či spíše nespokojených je 24 rodičů. K větší spokojenosti by u rodičů vedlo zejm. větší množství a rozmanitější zaměření zájmových kroužků (34x).

Nabídku volnočasových aktivit pro své děti vnímá více jak polovina rodičů (48 osob, 55 %) jako nedostatečnou. Za významný problém související s dostupností volnočasových aktivit považují rodiče dopravu za aktivitami – 34x zaznělo jako problém nutnost zajištění vlastní dopravy nebo chybějící dopravní spojení. Dále bylo jako nedostatečné označeno nevyhovující zaměření aktivit (25 rodičů) či nedostatečná kapacita kroužků (22 rodičů). Cena volnočasových aktivit je problémem pouze pro 1 rodiče.

Konkrétně rodiče pro své děti v oblasti trávení volného času postrádají zejm. následující:

- sportovní a pohybové aktivity (56x),
- umělecké aktivity, vzdělávání, jiné školní aktivity (22x).

Shrnutí vyhodnocení šetření mezi žáky 2. stupně:

Z dotazníkové šetření vyplynulo, že:

- Nejčastěji žáci cestují do školy vlakem nebo autobusem (cca 70 %) a se způsobem cestování jsou spokojeni (cca 80 %).
- Více žákům vadí, že autobus přijíždí do školy „pozdě“ – nezbyvá jim dostatek času na nákup svačiny, na přípravu na výuku (ne ve smyslu domácích úkolů, ale naladění na režim školy, sociální kontakt s vrstevníky atp.).
- Téměř 50 % žáků musí na autobus čekat po škole déle než půl hodiny, při rozhovoru žáci zmiňovali, že ke zhoršení dostupnosti a návaznosti došlo při změně jízdních řádů v nedávné době.
- Podstatná část žáků tráví volný čas doma, nebo venku bez organizování volného času a zažívají nudu. Kroužek více než jednou týdně má jen zhruba 25 % žáků.
- S nudou se potýká cca 65 % respondentů, 20 % velmi často.
- Velká část žáků tráví volný čas tam, kde bydlí (cca 60 %), nebo tam, kam chodí do školy (40 %). Z dostupných dat je zřejmé, že mezi skupinami je částečný průnik, kdy respondent zvolil obě možnosti, protože se ho obě týkají.
- Platí, že nejvíce volného času tráví žáci venku bez organizování času, nebo doma s počítačem nebo telefonem. Z dostupných dat vyplývá že se jedná o cca 60 % žáků a 70 % jejich volného času.

- V průměru na mobilním zařízení, nebo PC tráví respondenti 4,5 hodiny denně!
- Pokud by mělo vzniknout nové venkovní hřiště, mělo by být zaměřené na posilování, skating s možností míčových her.

Z rozhovoru s vybranými žáky vyplynulo:

Žáci oproti škole v Dolní Bělé, nebyli kritičtí vůči vybavení, spíše vůči pravidlům ve škole a vůči pocitu bezpečí.

- S učiteli jsou spokojeni standardně, tedy na 50 %.
- Jsou velmi nespokojeni se zákazem používání mobilů ve škole. Nerozumí důvodu proč (když v jiných školách to jde), důvod vidí v aféře s natáčením učitele při výuce a nelíbí se jim paušální zákaz. Dle svých tvrzení „mobilují potají“ a budou dál. Zákaz, který nelze 100 % vymáhat, vede k tomu, že vzniká jakási šedá zóna, schovávání se a vytváření ilegality.
- Velmi by ocenili funkční a moderní přístup k informatice. Chtěli by programovat, umět vyhledávat na internetu, nerozumí potřebě naučit se pracovat v excelu a wordu. Pokud by jim někdo ukázal, k čemu tyto programy jsou v praktickém životě možné, částečně by se to mohlo změnit.
- Kdyby byl ve škole vytvořen kroužek (nebo i mimo školu), místo pro hraní, bylo by možné hrát hry dle libosti a zároveň vytvářet sociální kontakt a interakci. V tomto případě by byly děti ochotné hrát společně i hry zaměřené na poznání a edukaci.
- Zavedená školní rada složená ze zástupců tříd neměla v přítomných žácích důvěru. Pokud něco rada navrhovala, nebyl jejich návrh zohledněn a nečlenům rady není známo, proč nejsou návrhy kladně vyřízeny. Dle svých slov jsou připraveni akceptovat rozhodnutí školy, ale musí se k nim rozhodnutí tzv. „dostat“. Účastníci rozhovoru si nebyli jistí, kdo z jejich třídy je členem školní rady.

Doporučení:

- Pokud by se stavělo v Manětíně nové hřiště, je spíše žádoucí, aby nebylo přímo u školy. Kdyby bylo součástí školního areálu, jeho dostupnost a pocitová bezpečnost (být stále pod dohledem školy) by snižovala jeho návštěvnost.
- Žáci by uvítali, kdyby zůstala možnost být o přestávce na mobilu, ideálně na wifi připojení, stabilním a dostupným. Internet je nedílnou součástí jejich životů, škola to nezmění, protože by musela měnit přístup rodičů. Škola by měla více komunikovat s žáky, proč jsou mobily zakázány, případně zákaz mobilů zmírnit/racionalizovat a strukturovat (mobil je možné využít o velké přestávce, před zahájením výuky atp.), tresty za porušení mohou být individuální, nikoliv kolektivní. Mobil ve škole být může, jsou ale časy, kdy se smí a kdy nesmí používat. Systém, který generuje zjevnou ilegalitu (používání mobilů potají), přináší naučení se ilegality (jednání potají) a tento postup se pak vědomě i nevědomě replikuje do dalších interakcí škola/žáci.
- Škola by měla zvážit funkčnost školní rady a sjednat nápravu, pokud se ve více třídách ukáže nedůvěra v tento systém spolurozhodování o dění ve škole a participace na dění ve škole.
- Město Manětín by mělo důsledně zvážit otevření Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež, v ambulantní formě. V rámci rozhovorů bylo několikrát poukazováno na projevy šikany, scházení se na místech bez dohledu dospělých. Respondenti rozhovorů se shodovali, že pokud by bylo NZDM nastaveno správně (s ohledem na principy jako je

anonymita, bezpečí, rovnoprávnost atp.), bylo by využíváno. Zmiňovali, že dříve podobná klubovna fungovala, ale pouze v omezeném čase a prostory byly stísněné. V tomto hledu je potřeba zahájit jednání s vedením Odboru sociálních věcí Krajského úřadu Plzeňského kraje a vytvořit podmínky pro případného realizátora této sociální služby. Město Manětín by se ale muselo za službu zaručit pravidelným finančním příspěvkem, aby byla dodržena podmínka kofinancování finančních prostředků přidělených dle Zákona o sociálních službách, č. 108/2006, par. 101a.

3.3 Průzkum potřeb rodičů s malými dětmi v regionu

Anketního šetření se zúčastnilo 33 žen, nejčastěji ve věkové kategorii 25-29 let (třetina respondentek) a 30-34 let (také třetina respondentek) a povětšinou žijící v páru (26). Převažují ženy s jedním dítětem (15 respondentek, 46 %) a ženy se dvěma dětmi (13 respondentek, 39 %), přičemž nejčastější věk dětí je do tří let (uvedeno 30x) a dále v rozmezí 3-6 let (uvedeno 17x). Většina respondentek (23 osob, 70 %) není na péči o dítě sama, ale pravidelně se na péči podílí další osoba. Na otázku týkající se času a prostoru pro sebe na mateřské/rodičovské dovolené odpovědělo nejvíce respondentek (18 osob, 55 %), že má občas prostor a čas pro sebe, zhruba třetina respondentek pak pro sebe téměř žádný prostor a čas nemá.

Téměř všechny respondentky pocházejí z obcí ve SO ORP Kralovice, nejvíce respondentek žije přímo v Kralovicích (15 osob, 45 %). Jedna respondentka pochází ze SO ORP Rokycany. Ankety se nezúčastnili rodiče malých dětí pocházející z Manětína.

Většina respondentek využívá pro trávení volného času s rodinou/dětmi pravidelné organizované volnočasové aktivity (30 respondentek, 91 %), přičemž nejčastěji jsou využívány kroužky Domu dětí a mládeže Pohodáček, který v regionu působí v Kralovicích a Kožlanech. S kvalitou a náplní využívaných aktivit je spokojena většina respondentek (30 osob, 94 %).

Co se týče **možností pro trávení volného času rodin**, kladně je většinou respondentek hodnocena nabídka, dostupnost a kvalita/náplň jednorázových kulturních/sportovních aktivit, dále pravidelných organizovaných volnočasových aktivit a také dětských hřišť. Naopak nespokojenost vyjádřily respondentky především s nabídkou, dostupností a kvalitou cyklotras v regionu a také sportovišť pro rodiny s dětmi, u kterých je negativně hodnocena nabídka a dostupnost, a pozitivně kvalita. Restaurace a kavárny s dětskými koutky jsou hodnoceny přibližně napůl, a to jak co do nabídky, dostupnosti i kvality. Procházkové trasy a pobyty v přírodě jsou kladně hodnoceny v oblasti dostupnosti a kvality, méně kladně v oblasti nabídky. Aktivitami, které jsou nejméně využívány, jsou letní pobyty pro rodiče s malými dětmi a také cyklotrasy vhodné pro rodiny s dětmi.

Největší spokojenost v oblasti trávení volného času vyjádřilo nejvíce respondentek opět s Domem dětí a mládeže Pohodáček (20x), a to konkrétně se cvičením s dětmi Pohybáček a dále s kroužkem Tvořílek a obecně s kroužky a akcemi a pořádanými tematickými dny. Naopak nejvíce respondentky v regionu postrádají krytý bazén pro celoroční plavání (13x) a dále hrací koutek či dětskou hernu nebo kavárnu/restauraci s dětským koutkem pro větší i menší děti (9x).

Co se týče **služeb a možností zajištění péče o dítě do věku 3 let**, nejvíce respondentky uváděly, že tyto služby nevyužívají nebo služby nejsou k dispozici, ať se již jedná o hlídání dětí, dětskou skupinu, jesle či mateřskou školku pro děti od 2 let. Nejvíce respondentky postrádají dětskou skupinu (uvedeno 6x), jesle (5x), hlídání dětí a školku pro děti od 2 let (shodně 4x). Chybějící herna či dětský koutek byla zmíněna 3x, stejně jako bazén.

Ze **služeb či aktivit**, které by respondentky rády **pro trávení svého volného času** využily a v regionu nejsou dostupné, opět nejčastěji zazněl bazén (9x), dále cvičení pro ženy, jako je např. jóga, bosu, pilates (5x) a také posilovna či posilovací cvičení, nákupní centrum, různé obchody a lepší nákupní příležitosti a dovoz jídla, jak hotovek, tak pizzy či potravin (shodně uvedeno 3x).

Co se týče **podpůrných služeb či aktivit pro rodiče na mateřské/rodičovské dovolené**, kladně je respondentkami hodnocena zejm. nabídka, dostupnost a kvalita/náplň mateřského/rodičovského centra a burzy potřeb pro děti (oblečení aj.). Naopak nespokojenost vyjádřily respondentky především s dostupností a kvalitou služeb pro odpočinek/relax, jako je bazén, sportovní kluby, kadeřnictví, masáže aj. Nabídku těchto služeb zhodnotil zhruba stejný počet respondentek kladně i záporně. Restaurace a kavárny s dětskými koutky jsou hodnoceny přibližně napůl kladně a záporně, a to jak co do nabídky, dostupnosti i kvality/náplně. Komunitní centrum, komunita rodičů na sociálních sítích pro sdílení a řešení problémů a odborné poradenství a vzdělávání v oblasti partnerství/manželství, osobního rozvoje, pracovního uplatnění či při hledání řešení ze složité sociální situace, to jsou služby, které respondentky ponejvíce nevyužívají či nejsou v regionu k dispozici.

Zhruba polovina respondentek (17 osob, 52 %) uvedla, že má **informace o aktivitách** pro rodiny s malými dětmi a rodiče na mateřské/rodičovské dovolené, ale informací není dostatek. 11 respondentek uvedlo, že informací má dostatek. Jako nejčastější zdroj informací o aktivitách byl respondentkami zmíněn internet a sociální sítě, např. facebook. Dále více jak třetina respondentek upřednostňuje jako informační zdroj vývěsky obecního úřadu a místních organizací a stejný počet respondentek také letáky do poštovních schránek či u lékařů nebo v informačním centru. Většina respondentek v oblasti informovanosti o aktivitách pro rodiny s malými dětmi nic nepostrádá nebo na otázku neodpověděla (uvedeno 20x). Z podnětů, které respondentky uvedly, 2x zaznělo zasílání informací do mailu a 1x jejich uvedení na stránkách města.

4. SWOT analýzy stávajícího systému sociálních služeb a vize podoby sociálních a návazných služeb na Kralovicku pro jednotlivé cílové skupiny uživatelů služeb

SWOT analýzy shrnují vnitřní silné a slabé stránky a vnější příležitosti a ohrožení systému sociálních služeb pro jednotlivé cílové skupiny uživatelů. Podkladem pro zpracování SWOT analýz byly vypracované dokumenty z úvodního mapování stávající sociální situace v regionu. SWOT analýzy byly poté projednány a upraveny pracovními skupinami, projednány a schváleny řídicí skupinou a poté předloženy k projednání Radě města Kralovice.

Vize představují ideální podobu sociálních a souvisejících služeb v budoucnosti pro danou cílovou skupinu uživatelů. Byly vypracovány jednotlivými pracovními skupinami a poté projednány a schváleny řídicí skupinou.

4.1 Senioři a osoby se zdravotním postižením

SWOT analýza:

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
• Rodiny jsou nejčastějším zdrojem pomoci v péči o nesoběstačného člena v domácnosti • V regionu působí více poskytovatelů zaměřených na cílovou skupinu (pobytové a terénní služby zejm. v oblasti služeb péče) • Poskytovatelé služeb jsou stabilní a snaží se rozvíjet a přizpůsobit potřebám cílové skupiny • Ve 13 obcích funguje pečovatelská služba • V 8 obcích jsou domy s pečovatelskou službou • Ze strany dalších obcí je zájem o zajištění pečovatelské služby (vedena jednání, hledání možností) • Obce poskytují nefinanční podporu poskytovatelům pečovatelské služby (v rámci domů s pečovatelskou službou) • V regionu působí organizace sdružující seniory (kluby důchodců) a realizující aktivity pro seniory (např. Univerzita třetího věku) • Na ORP a pověřeném obecním úřadě (POÚ) jsou aktivní sociální pracovníci se znalostí problematiky • Obce jsou schopné svépomocně řešit problémy způsobené stavebními bariérami • V mateřských a základních školách roste počet úvazků asistentů pedagoga • Mezi subjekty v sociální oblasti funguje dobrá spolupráce	• Nedostatečná kapacita domova pro osoby se zdravotním postižením (83 žádostí) a domova se zvláštním režimem (10 žádostí) • Absence místní služby domov pro seniory a chybějící kapacita domovů pro seniory mimo ORP Kralovice • Absence ambulantní sociální služby typu denní stacionář pro seniory a osoby se zdravotním postižením • Chybí podpora pečujícím rodinám, zejména pobytová odlehčovací služba a podpora vzdělávání neformálních pečujících a zároveň služby umožňující odlehčení pro rodiny pečující o děti se zdravotním postižením • Blízkost regionu Plzně (a místních sociálních služeb), avšak špatná dopravní dostupnost z některých obcí v regionu • Pobytové služby jsou soustředěny pouze v jednom městě regionu • Region není dostatečně pokrytý terénní pečovatelskou službou (31 obcí) • Pečovatelská služba je nejčastěji poskytována jen v pracovních dnech a jen do odpoledních hodin (vyjma Kralovic a Žihle) • Kapacita k zajištění širšího rozsahu činností u pečovatelské služby je nedostatečná

• Obce jsou informovány o nabídce sociálních služeb pro cílovou skupinu	• V domech s pečovatelskou službou není dostatečný počet bytů (151 žádostí) • Chybí dostupné bydlení napříč cílovými skupinami (zejm. pro lidi v nouzi, nízkopříjmové a sociálně slabé obyvatele, seniory, pro lidi se sníženou schopností sebeobsluhy, pro rodiny s dětmi se zdravotním postižením aj.) • Region není dostatečně pokrytý terénními službami – hospicová (paliativní) péče, ošetrovatelská služba (homecare) • V regionu je nedostatek kapacit personálu pro depistáž v terénu v rámci pečovatelské služby i obecně v rámci sociální práce • Sociální odbor je personálně poddimenzován • V regionu je nedostatek lékařů – potřeba posílení kapacit praktických lékařů a absence odborných lékařů, např. z oboru psychiatrie, psychologie • Chybí fyzioterapie a domácí rehabilitace • Na území je málo chráněných pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením • Z hlediska dopravy je zhoršená dostupnost chráněné dílny v Žihli • V menších a okrajových obcích je nedostatečná příp. žádná dopravní obslužnost (snížená dostupnost zaměstnání, služeb atd.) • V budovách obcí a na území Kralovicka jsou bariéry (budovy úřadů a další veřejně přístupná místa) • Bariérovost praktické ZŠ • Občané nejsou příliš informováni o nabídce sociálních služeb • Nízká digitální gramotnost seniorů
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
• Existence rozvojových plánů poskytovatelů sociálních služeb pro cílovou skupinu (např. rozšíření pečovatelské služby, pobytová odlehčovací služba) • Rozšíření služeb organizací s celokrajskou působností v kralovickém regionu (např. Tichý svět, Člověk v tísni, VIDA centrum Plzeň) • Ochota a vůle obcí řešit problematiku cílové skupiny (některé obce připravují projekty na rozvoj služeb, např. byty, domy s pečovatelskou službou, komunitní bydlení, bezbariérovost aj.)	• Stárnutí populace a zvyšování počtu nesoběstačných občanů a tím rostoucí počet potenciálních klientů • Periferní poloha území v rámci Plzeňského kraje – nedostatek pracovních příležitostí (chybí větší zaměstnavatelé), vylidňování některých menších a okrajových obcí regionu, nedostatečná občanská vybavenost malých obcí (obchody a služby) • Problematické zajištění personálu pro sociální služby

• V rámci sociální politiky Plzeňského kraje je prioritou podpora a rozvoj terénních sociálních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením v jejich přirozeném prostředí • Dlouhodobá realizace procesu komunitního plánování sociálních služeb v regionu • Projekt „Pečuj doma“ Diakonie ČCE • Finanční zdroje v rámci reformy psychiatrické péče • Dotační tituly MPSV ČR (Obec přátelská rodině a Obec přátelská seniorům) a další • Projekty na podporu digitální gramotnosti seniorů (projekt s Moudrou sovičkou)	• Mimořádné události (situace spojená s epidemií covid-19 atp.) a jejich dopady (potencionální nárůst dluhové problematiky, nezaměstnanosti, problémů v rodinách, psychické problémy, sociální izolace aj.) • Nenastavení dlouhodobých priorit Plzeňského kraje v rozvoji sociálních služeb do budoucna (v časovém horizontu např. 5 let) a s tím související nedostatečná finanční podpora služeb • Nemožnost plynulého a pružnějšího financování pro poskytovatele sociálních služeb ze strany Plzeňského kraje / státu a tím nejistota v oblasti financování • Neefektivní systém příspěvků na péči (nejdou klientům přiznané, dlouhá doba na vyřízení, výše neodpovídá potřebné péči, nevyužívání příspěvku na péči ze strany občanů) • Neochota některých obcí ke spolufinancování sociálních služeb a s tím související možnost snížení dostupnosti pečovatelské služby v regionu • Nedostatek finančních prostředků na realizaci rozvojových plánů obcí • Nezajištění dostupného bydlení z důvodu malého bytového fondu obcí v regionu (772 bytů) • Zvyšující se počet žáků se zdravotním postižením v běžných třídách základních škol (v souvislosti s kapacitami speciálních pedagogických center)
--	--

Vize:

Občané a zástupci obcí jsou informováni o existenci a působení sociálních služeb, případně mají informace o tom, kde získají poradenství potřebné k řešení sociálně nepříznivých situací. Také lékaři jsou informováni o sociálních službách a spolupracují při řešení situací svých pacientů předáváním informací a odkazováním na potřebné sociální služby. Informovanost je zajištěna i pro občany s komunikačními bariérami, a to překladem webové sekce zaměřené na sociální problematiku na webové stránky města Kralovice do českého znakového jazyka.

Pro cílovou skupinu jsou v obcích k dispozici prostory pro setkávání a mezigenerační propojování.

V regionu je primárně zajištěna podpora a pomoc občanům v domácím prostředí prostřednictvím terénních služeb v dostatečné kapacitě. Zároveň jsou občanům z cílové skupiny dostupné také ambulantní služby (denní stacionář) a s tím související dostatečná dopravní dostupnost těchto služeb z obcí v regionu (využití svozů z hůře dostupných obcí).

Nabídka služeb pro cílovou skupinu je dostatečně široká, tak aby pokryla celou škálu občanů od nižšího věku k seniorům.

V regionu je i v malých obcích dostupné sociální bydlení a také je zde dostatek bezbariérových bytů. V neposlední řadě v regionu působí služba pro lidi se závislostmi, která s nimi pracuje.

4.2 Děti, mládež, rodiny s dětmi, ostatní osoby ohrožené sociálním vyloučením

SWOT analýza:

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
• Do regionu dojíždí za klienty poskytovatelé terénních sociálních služeb s rozšířenou působností • V regionu působí organizace Člověk v tísni v oblasti dluhů a realizace vzdělávacích seminářů • Dostupnost materiální pomoci (zejm. potravinová pomoc) pro osoby s nízkými příjmy • Na ORP a POÚ jsou aktivní sociální pracovníci se znalostí problematiky • Obce jsou schopné svépomocně řešit problémy a některé obtížné životní situace občanů vlastními silami (osoby s dluhy, krizové bydlení, mimořádné události) • Využití veřejně prospěšných prací ze strany obcí při zaměstnání osob • V regionu se nenachází sociálně vyloučená lokalita • Vyrůstá počet úvazků asistentů pedagoga v mateřských a základních školách • Školy zajišťují volnočasové aktivity pro děti (kroužky) • V regionu existují organizace, spolky a volnočasová sdružení zabývající se aktivitami pro děti (Pro Radost Pláně, Radovánek, Regionální muzeum Nečtiny, knihovny, hasiči aj.) • Obce realizují, často ve spolupráci s místními spolky, jednorázové komunitní akce pro své občany	• Absence místních sociálních služeb pro cílovou skupinu – horší dostupnost terénních sociálních služeb, které do regionu dojíždějí, z důvodu personálního zajištění, snížená dostupnost služeb fungujících mimo region (např. v Plzni aj.) pro obyvatele regionu z důvodu složité dopravy, časové náročnosti aj. • S největší pravděpodobností nedostatečná znalost dostupnosti poradenských služeb – pro rodiny (záškoláctví dětí, rozvody, rodinné spory aj.) a v oblasti dluhů (vč. nedostatečné kapacity dluhového poradenství) • Chybí sociální služba pro osoby závislé na návykových látkách • Nedostatek kapacit služeb pro řešení situací bytové nouze občanů regionu – azylové domy, domy na půl cesty • Chybí dostupné bydlení napříč cílovými skupinami (zejm. pro lidi v nouzi, nízkopříjmové a sociálně slabé obyvatele, seniory, pro lidi se sníženou schopností sebeobsluhy aj.) • Potřeba krizového bytu i pro jiné situace náhlé ztráty bydlení občanů než jen způsobené např. požárem (pro matky s dětmi z důvodu domácího násilí apod.) • Chybí bydlení/služba pro osoby s minimálními příjmy a současně se sníženou schopností sebeobsluhy (za účelem dožití) • Existence lokalit s bydlením „na špatné adrese“ • V regionu je nedostatek lékařů – potřeba posílení kapacit praktických lékařů a absence odborných lékařů, např. z oboru psychiatrie, psychologie, speciálně dětský psycholog

	• Na Manětínsku chybí bezpečné místo (nizkoprahové) pro starší děti (cca 14, 15 let), které nenavštěvují běžnou nabídku volnočasových aktivit, kde by se mohly potkávat se zajištěným doprovodem (např. filmový klub apod.) • Chybějící návazné služby v souvislosti se zaměstnaností – mateřské školy s provozem do 17 h. • Nedostatečná dopravní obslužnost některých menších a okrajových obcí (snížená dostupnost zaměstnání, služeb poradenství, školní docházky atd.), návaznost spojů – problematická dostupnost center se službami (úřady, poradny, školy atd.) • Nedostatečné pokrytí signálu pro online komunikaci v regionu (problémy v online výuce, finanční dostupnost pro rodiče, homeoffice a další dopady) • Občané nejsou příliš informováni o nabídce sociálních služeb
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
• Ze strany terénních poskytovatelů služeb s rozšířenou působností je zájem rozvíjet sociální služby v regionu (ambulantně, terénně) • Rozvoj aktivit pro děti a mládež (vč. vzdělávacích programů) ze strany spolků a neformálních skupin v obcích • Dlouhodobá realizace procesu komunitního plánování sociálních služeb v regionu	• Periferní poloha území v rámci Plzeňského kraje – nedostatek pracovních příležitostí (chybí větší zaměstnavatelé), vylidňování některých menších a okrajových obcí regionu, nedostatečná občanská vybavenost malých obcí (obchody a služby) • Mimořádné události (situace spojená s epidemií covid-19 atp.) a jejich dopady (potencionální nárůst dluhové problematiky, nezaměstnanosti, problémů v rodinách, psychické problémy, sociální izolace aj.) • Nezajištění dostupného bydlení z důvodu malého bytového fondu obcí v regionu (772 bytů) • Zvyšující se počet žáků se zdravotním postižením v běžných třídách základních škol a počet žáků se závažnými vývojovými poruchami učení i chování • Nárůst počtu klientů i kontaktů kurátora pro dospělé • Větší podíl nezaměstnaných oproti průměru Plzeňského kraje • Neochota některých obcí ke spolufinancování sociálních služeb

	• Nenastavení dlouhodobých priorit Plzeňského kraje v rozvoji sociálních služeb do budoucna (v časovém horizontu např. 5 let) a s tím související nedostatečná finanční podpora služeb
--	--

Vize:

V regionu je zajištěna dobrá dopravní obslužnost umožňující žákům dostat se včas do škol a občanům do zaměstnání a za potřebnými službami.

Krajská síť poskytovatelů sociálních služeb je otevřena pro vstup potřebných sociálních služeb (sociálně aktivizační služby, terénní služby, odborné sociální poradenství a další) za účelem jejich financování.

Je zajištěna jednoduchá struktura a provázanost v rámci veřejné správy tak, aby potřebné sociální a návazné služby bylo možné využívat bez ohledu např. na krajskou působnost a další spádovost (pružnější a flexibilnější systém).

5. Cíle rozvoje sociálních a souvisejících služeb na Kralovicku

Navržená opatření rozvoje sociálních a souvisejících služeb na Kralovicku jsou výstupem procesu komunitního plánování. Vychází z diskuzí v pracovních skupinách, které projednávaly výstupy z úvodního mapování aktuální sociální situace v regionu a zjištěné potřeby, a závěrů řídicí skupiny.

Opatření představující hlavní dílčí oblasti zájmu, které je potřeba řešit. Jsou rozděleny do prioritních oblastí dle cílových skupin uživatelů služeb a dále pak rozpracovány do aktivit, které jsou výčtem činností realizovatelných v rámci opatření.

5.1 Přehled všech opatření a aktivit:

Prioritní oblast	SLUŽBY PRO SENIORY, OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM, NEMOCNÉ/UMÍRAJÍCÍ A PRO PEČUJÍCÍ OSOBY
Opatření 1	Zvýšení dostupnosti pečovatelské služby v regionu
Aktivity	1.1 Zpracování návrhu smlouvy, vč. výše spolufinancování služby ze strany obcí, jednání s obcemi o zajištění služby na základě smluvního vztahu mezi obcí a poskytovatelem
	1.2 Zajištění potřebných kapacit pro zvýšení dostupnosti pečovatelské služby v regionu
Opatření 2	Zajištění podpory pečujícím osobám
Aktivity	2.1 Zajištění terénního koordinátora pro pečující osoby v regionu
Opatření 3	Zajištění odlehčení pro rodiny pečující o děti i dospělé osoby se sníženou soběstačností
Aktivity	3.1 Podpora terénní odlehčovací služby pro rodiny s dětmi na stávajícím území a zajištění služby v celém regionu
	3.2 Mapování zájmu osob pečujících o seniory, osoby s chronickým onemocněním či zdravotním postižením o odlehčovací služby a podpora terénní odlehčovací služby na stávajícím území
Opatření 4	Podpora dalších stávajících terénních a ambulantních služeb pro osoby se zdravotním postižením
Aktivity	4.1 Navýšení personálních kapacit rané péče Diakonie ČCE – Středisko celostátních programů a služeb a rané péče MOTÝL
	4.2 Podpora služeb organizace Tichý svět, o.p.s.
	4.3 Podpora dostupnosti služeb organizace Centrum Hájek, z.ú.
Opatření 5	Rozvoj domácí hospicové péče v regionu
Aktivity	5.1 Rozvoj domácí hospicové péče do dalších obcí regionu
	5.2 Podpora domácí hospicové péče na stávajícím území

Opatření 6	Podpora zdravotních služeb prostřednictvím zdravotních sester
Aktivity	6.1 Podpora rozvoje domácí zdravotní péče v regionu
	6.2 Rozvoj multidisciplinárního týmu pro osoby s vážným duševním onemocněním
Opatření 7	Rozvoj pobytových služeb a bytových kapacit pro osoby se sníženou soběstačností
Aktivity	7.1 Navýšení kapacit pobytových služeb v regionu
	7.2 Vybudování Komunitního domu pro seniory v Mladoticích
	7.3 Zajištění pobytové služby v obci Chříč
Prioritní oblast	SLUŽBY PRO DĚTI, MLÁDEŽ A RODINY S DĚTMI
Opatření 8	Projednání výstupů z průzkumu zaměřeného na trávení volného času žáků ZŠ Manětín a ZŠ Ludvíka Očenáška Dolní Bělá a stanovení dalšího postupu
Opatření 9	Projednání výstupů z průzkumu „Jak se žije rodičům na mateřské/rodičovské dovolené a rodinám s malými dětmi na Kralovicku?“ a stanovení dalšího postupu
Opatření 10	Podpora vzdělávání v regionu
	10.1 Zajištění doučování a podpory rodičovských kompetencí
Prioritní oblast	SLUŽBY PRO OSTATNÍ OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM
Opatření 11	Zajištění adiktologických služeb v regionu
Aktivity	11.1 Zajištění všeobecné adiktologické ambulance v regionu
Opatření 12	Podpora dluhového poradenství v regionu
Aktivity	12.1 Zařazení kapacit dluhového poradenství do Základní sítě sociálních služeb v Plzeňském kraji
Opatření 13	Zajištění terénní služby poskytované ostatním osobám ohroženým sociálním vyloučením
Aktivity	13.1 Poskytování sociální služby terénní programy v regionu
Prioritní oblast	OPATŘENÍ A AKTIVITY SPOLEČNÉ VŠEM CÍLOVÝM SKUPINÁM
Opatření 14	Zajištění dostupného a sociálního bydlení v regionu
Opatření 15	Podpora a rozvoj sociální práce v regionu
Aktivity	15.1 Posílení sociální práce na obcích
	15.2 Zachování stávajících sociálních služeb

Opatření 16	Zvýšení informovanosti o sociálních službách a sociální práci v regionu
Aktivity	16.1 Zvýšení informovanosti občanů o sociálních službách a sociální práci v regionu
	16.2 Zvýšení informovanosti odborných pracovníků o sociálních službách a sociální práci v regionu
	16.3 Zvýšení informovanosti starostů obcí o sociálních službách a sociální práci v regionu
Opatření 17	Rozvoj spolupráce subjektů v sociální oblasti a rozvoj mezioborové spolupráce

5.2 Popis jednotlivých opatření a aktivit:

Prioritní oblast: Služby pro seniory, osoby se zdravotním postižením, nemocné/umírající a pro pečující osoby

Opatření 1. Zvýšení dostupnosti pečovatelské služby v regionu

Odůvodnění opatření:

Zajištění pečovatelské služby v regionu v dostatečné kvalitě a územním a časovém rozsahu představuje (spolu s péčí rodiny) základní předpoklad pro to, aby lidé se sníženou soběstačností mohli zůstat ve svých domovech a nemuseli za potřebnými službami odcházet do pobytových zařízení.

V listopadu 2021 byla služba zajištěna pouze v 15 obcích z celkového počtu 44 obcí v SO ORP. V regionu službu poskytují následující poskytovatelé:

- Centrum pečovatelských a ošetřovatelských služeb Město Touškov v kapacitě 59 klientů v jednom okamžiku a 900 klientů za měsíc za všechny regiony, kde služba působí,
- město Plasy v kapacitě 4 klienti v jednom okamžiku a 95 klientů za den a
- město Kaznějov s okamžitou kapacitou 2 klienti.

Rozvoji pečovatelské služby do dalších obcí brání neznalost postupu pro stanovení výše spolufinancování obcí za poskytnutí služby na straně některých poskytovatelů, problémy při uzavírání smluv o poskytnutí pečovatelské služby s obcemi v regionu, se kterými se potýká jeden poskytovatel služby (neochota obcí smlouvy uzavírat), a stávající kapacity poskytovatelů.

S poskytovateli pečovatelské služby byl projednán rozvoj služby do dalších obcí regionu, jak ukazuje mapa dostupnosti pečovatelské služby (kapitola 2.10). Pro zajištění této dostupnosti je zapotřebí stanovit výši spolufinancování pečovatelské služby ze strany obcí (ideálně prostřednictvím doporučené metodiky ze strany Plzeňského kraje) tak, aby mohly být plynule smlouvy mezi poskytovateli a obcemi uzavírány v případě potřeby zajištění služeb pro jejich obyvatele.

V neposlední řadě je třeba pro zvýšení dostupnosti pečovatelské služby v regionu navyšovat kapacity klientů i personálu poskytovatelů v Rozvojové a následně Základní síti sociálních

služeb v Plzeňském kraji, a to i v souvislosti s očekávanou potřebou zajištění časové dostupnosti pečovatelské služby ve večerních hodinách a o víkendech. Rozvoj pečovatelské služby lze také předpokládat v souvislosti s výstavbou bydlení pro seniory v Žihli v rámci projektu Residence 55. Jedná se o projekt sousedského bydlení v domcích určený až pro 70 seniorů, jehož součástí je také komunitní centrum. Pro zahájení výstavby bytů je vše připraveno, vč. zajištění finančních prostředků, čeká se na dobu příhodnější pro realizaci stavby.

Aktivita 1.1 Zpracování návrhu smlouvy, vč. výše spolufinancování služby ze strany obcí, jednání s obcemi o zajištění služby na základě smluvního vztahu mezi obcí a poskytovatelem

Charakteristika aktivity: Poskytovatelé pečovatelské služby v regionu stanoví výši požadovaného příspěvku (dotace obce) na zajištění služby a zpracují návrh smlouvy k poskytování pečovatelské služby. Následně s obcemi, které budou mít potřebu zajištění služby pro své občany, vstoupí do jednání o uzavření smlouvy. Stanovení výše příspěvku i zpracování návrhu smlouvy k poskytování pečovatelské služby je možné konzultovat s pracovníky Odboru sociálních věcí KÚ PK, stejně jako vyúčtování dotace na poskytnutí pečovatelské služby.

Termín realizace: 2023-2025

Výstup aktivity:

Zpracování návrhů smluv o poskytování služby poskytovateli

Uskutečněná jednání s obcemi v regionu o zajištění pečovatelské služby

Uzavřené smlouvy o zajištění pečovatelské služby

Realizátor, spolupracující subjekt:

Centrum pečovatelských a ošetřovatelských služeb Město Touškov

Město Plasy

Město Kaznějov

Obce v SO ORP Kralovice

Aktivita 1.2 Zajištění potřebných kapacit pro zvýšení dostupnosti pečovatelské služby v regionu

Charakteristika aktivity: Zvýšení dostupnosti pečovatelské služby v regionu předpokládá zajištění dostatečných personálních kapacit poskytovatelů a dostatečné finanční podpory služby. Předpokladem pro to je uvedení kapacit v Rozvojové síti sociálních služeb, ze které potom mohou být na základě žádosti a jejího schválení přesunuty do Základní sítě. Centrum pečovatelských a ošetřovatelských služeb Město Touškov nemá v rozvojové síti uvedené žádné kapacity. Pro rozvoj služby poskytovatele je žádoucí kapacity do rozvojové sítě uvést (ideálně již v roce 2022). V případě poptávky po službě ze strany dalších obcí a občanů v regionu pak bude moci poskytovatel přesunout potřebnou kapacitu z Rozvojové do Základní sítě a začít službu zajišťovat.

Město Plasy a město Kaznějov může v případě poptávky po pečovatelské službě ze strany obcí či občanů převést potřebnou kapacitu z Rozvojové do Základní sítě a začít službu poskytovat.

Termín realizace: 2023-2025

Výstup aktivity:

Uvedení kapacit Centra pečovatelských a ošetrovatelských služeb Město Touškov v Rozvojové síti Plzeňského kraje

Navýšení kapacit poskytovatelů pečovatelské služby v Základní síti dle potřeby zajištění služby v obcích v regionu

Realizátor, spolupracující subjekt:

Centrum pečovatelských a ošetrovatelských služeb Město Touškov

Město Plasy

Město Kaznějov

Opatření 2. Zajištění podpory pečujícím osobám

Odůvodnění opatření:

Neformální pečující hrají nezastupitelnou úlohu v systému sociální péče, která je poskytována seniorům a osobám závislým na pomoci druhé osoby. Podíl neformálních pečujících na zajištění péče je výrazný – ze statistických dat z dubna 2021 vyplývá, že ve III. stupni závislosti je cca 84 % celkových vyplacených příspěvků v SO ORP Kralovice vypláceno osobě nevyužívající pobytovou sociální službu a ve IV. stupni závislosti je takto vypláceno 77 % všech vyplacených příspěvků. Neformální péče, která je často zajišťována nejbližšími osobami z rodiny, přináší pečovaným osobám řadu výhod v podobě možnosti dále žít doma, ve svém prostředí, v podobě vyšší formy důvěry, snazší komunikace a možnosti snáze reagovat na individuální potřeby pečované osoby, zároveň je pro stát, jako garanta dostupnosti potřebné péče, ekonomicky nejvýhodnější a nejméně nákladná. Je žádoucí pro pečující osoby v regionu zajistit služby, které je při péči o jejich blízké podpoří a pomohou jim zlepšit kvalitu jejich života.

Z realizovaného průzkumu potřeb pečujících osob v regionu vyplynula mimo jiné zejména potřeba zajištění dostupné, dostatečné a srozumitelné informovanosti o možnostech podpory a pomoci hned v počáteční fázi pečování o člena rodiny či blízkého. Dále vyplynula potřeba podpory v zorientování se v náročné situaci a podpory v průběhu péče, neboť v průběhu péče se vyvíjejí potřeby pečované i pečující osoby a je třeba na tyto změny reagovat. Někteří pečující by také uvítali průběžný kontakt s osobou, se kterou by mohly sdílet a konzultovat své problémy. Pečující osoby někdy při péči o své blízké nemyslí na své potřeby, limity, nehledají možnosti, jak lépe kombinovat zajištění péče se svými potřebami. Proto je důležité průběžně je informovat o tom, že jsou v regionu služby, které jim mohou v tomto pomoci a ulevit. V neposlední řadě by někteří pečující uvítali možnost setkávání, sdílení a výměnu zkušeností s dalšími pečujícími.

Aktivita 2.1 Zajištění terénního koordinátora pro pečující osoby v regionu

Charakteristika aktivity: V regionu bude zajištěna pozice terénního koordinátora, který bude základním informačním zdrojem pro pečující osoby (a osoby se sníženou soběstačností). Dále bude pečujícím osobám zajišťovat potřebnou podporu v zorientování se v situaci, pomoc při zajišťování příspěvků a dávek, zprostředkování kontaktů na další potřebné služby v průběhu

péče, pomoc s komunikací s nadacemi podporujícími např. rodiny pečující o zdravotně postižené děti atd. V neposlední řadě bude realizovat neformální setkávání pečujících osob a dalšími aktivitami bude podporovat pečující v regionu.

Jednou z možností zajištění terénního koordinátora pro pečující osoby je finanční podpora prostřednictvím komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD) v Operačním programu Zaměstnanost plus (OPZ+), kterou mohou realizovat místní akční skupiny. Na území SO ORP Kralovice působí 3 místní akční skupiny (Světovina, Vladař, Kraj živých vod).

Potřebné aktivity, které by realizoval terénní koordinátor, by bylo možné alespoň částečně zajistit také prostřednictvím sociálních služeb (odborné sociální poradenství či další), nebo eventuálně prostřednictvím sociálních pracovníků na obcích.

Termín realizace: 2023-2025

Výstup aktivity:

Zajištění finančních prostředků na pozici terénního koordinátora pro pečující osoby

Zajištění terénního koordinátora pro pečující osoby

Zajištění potřebných aktivit pro podporu pečujících osob ze strany sociálních služeb či sociálních pracovníků na obcích

Realizátor, spolupracující subjekt:

Poskytovatelé sociálních služeb

Sociální pracovníci POÚ Plasy, Manětín, OSVZ MÚ Kralovice

Obce v regionu

Místní akční skupiny v regionu

Opatření 3. Zajištění odlehčení pro rodiny pečující o děti i dospělé osoby se sníženou soběstačností

Odůvodnění opatření:

V dubnu 2021 pobíralo v SO ORP Kralovice příspěvek 3. stupně mimo pobytovou službu 22 dětí do 17 let a 132 osob ve věku nad 18 let, 4. stupeň pobíralo 11 dětí a 51 osob ve věku nad 18 let. Péče o děti se zdravotním postižením, obzvláště s těžkým postižením, je velmi náročná – rodičům chybí čas na odpočinek a dočerpání sil, na vlastní aktivity, na sebe navzájem, na zdravé sourozence. Z rozhovorů s pečujícími rodinami vyplynula potřeba zajištění služby v regionu, která by jim v péči odlehčila. Stejně tak i osoby pečující o dospělou osobu se sníženou soběstačností se potýkají s nedostatkem času pro sebe, únavou, vyčerpáním a izolací, chybí jim energie a kapacity pro rodinu, vnoučata, komplikovaně řeší situace, kdy je pečující osoba sama nemocná nebo potřebuje lékařskou péči. Z rozhovorů s pečujícími osobami v jednom případě zazněla potřeba zajištění odlehčovací služby pro případ, kdy si pečující osoba potřebuje vyřídit nějaké záležitosti.

Terénní odlehčovací službu poskytuje v části regionu organizace Domov-plzeňská hospicová péče. Službu zajišťuje do vzdálenosti 40 km od plzeňského sídla organizace zejména hospicovým pacientům, ale i dalším osobám se zdravotním postižením bez omezení věku. Maximální okamžitá kapacita služby na území působnosti jsou 2 klienti.

Aktivita 3.1 Podpora terénní odlehčovací služby pro rodiny s dětmi na stávajícím území a zajištění služby v celém regionu

Charakteristika aktivity: Pečující rodiny v regionu dle průzkumu potřeb postrádají terénní službu, která by jim odlehčila v péči o dítě. Uvítali by asistentku, která by přijela k nim domů a převzala na nějakou dobu péči o dítě. Služba může být zajištěna prostřednictvím osobní asistence či terénní odlehčovací služby, případně pečovatelské služby. Pro zajištění důvěry ze strany rodičů je třeba, aby služba byla dostatečně kvalitní, aby pracovníci služby měly znalosti a dovednosti potřebné k péči o dítě se zdravotním postižením, včetně těžkého postižení.

Jak bylo řečeno výše, do 40 km od Plzně poskytuje terénní odlehčovací službu převážně hospicovým pacientům, ale i dalším osobám se zdravotním postižením bez omezení věku organizace Domov-plzeňská hospicová péče. Pro větší využití služby na daném území je zapotřebí zvýšit informovanost rodin se zdravotně postiženými dětmi o službě (viz opatření 16) a prohloubit spolupráci se subjekty v sociální i dalších oblastech (viz opatření 17). Zároveň je třeba podpořit kapacity služby tak, aby byla na vymezeném území poskytovaná v dostatečném rozsahu dle potřeb regionu. Dojezdovou vzdálenost z Plzně již není možné více prodlužovat z důvodu efektivity zajištění péče. Pro potřebné zajištění služby i v dalších obcích regionu je zapotřebí v regionu vybudovat pobočku organizace či službu zajistit jinými poskytovateli.

Termín realizace: 2023-2025

Výstup aktivity:

Nárůst počtu klientů terénní odlehčovací služby

Zvýšení kapacity služby v případě zvýšené poptávky po službě

Zajištění terénní služby pro rodiny pečující o zdravotně postižené dítě na celém území regionu

Realizátor, spolupracující subjekt:

Domov-plzeňská hospicová péče

Poskytovatelé sociálních a souvisejících služeb

Sociální pracovníci na obcích

Aktivita 3.2 Mapování zájmu osob pečujících o seniory, osoby s chronickým onemocněním či zdravotním postižením o odlehčovací službu a podpora terénní odlehčovací služby na stávajícím území

Charakteristika aktivity: Zájem o odlehčovací službu uvedla z osob pečujících o seniory, se kterými byl realizován průzkum potřeb, jedna osoba. Většímu zájmu o využití odlehčovací služby může bránit neznalost odlehčovací služby a nedostatečná informovanost pečujících o této službě. Pečující osoby také někdy při péči o své blízké nemyslí na své potřeby a limity. Je důležité průběžně pečující osoby kontaktovat, informovat je o službách, které jim mohou v péči pomoci a ulevit, a mapovat jejich potřebu terénní nebo pobytové odlehčovací služby. V případě potřeby je pak žádoucí odlehčovací službu v regionu zajistit.

I pro tuto cílovou skupinu platí, že do 40 km od Plzně poskytuje terénní odlehčovací službu převážně hospicovým pacientům, ale i dalším osobám se zdravotním postižením bez omezení věku organizace Domov-plzeňská hospicová péče. Pro větší využití služby na daném území je

zapotřebí zvýšit informovanost pečujících osob o službě (viz opatření 16) a prohloubit spolupráci se subjekty v sociální i dalších oblastech (viz opatření 17). Zároveň je třeba podpořit kapacity služby tak, aby byla na vymezeném území poskytována v dostatečném rozsahu dle potřeb regionu. Dojezdovou vzdálenost z Plzně již není možné více prodlužovat z důvodu efektivity zajištění péče. V případě zájmu a potřeby je žádoucí rozšířit dostupnost terénní odlehčovací služby v celém kralovickém regionu buď vybudováním pobočky organizace, nebo službu zajistit jinými poskytovateli.

Pobytovou odlehčovací službu v blízkosti regionu provozuje Domov pro osoby se zdravotním postižením Horní Bříza v kapacitě 2 lůžka, je třeba mapovat využití této služby. V případě nedostatečné kapacity je jednou z možností zajištění služby v Domě sociální péče Kralovice, který bude procházet do roku 2024 rekonstrukcí a přístavbou, jež povede k navýšení kapacity o 30 lůžek (viz opatření 6.1).

Termín realizace: 2023-2025

Výstup aktivity:

Nárůst počtu klientů terénní odlehčovací služby

Zvýšení kapacity služby v případě zvýšené poptávky po službě

Zhodnocení průběžného mapování zájmu pečujících osob o odlehčovací službu

Zajištění odlehčovací služby v celém regionu

Realizátor, spolupracující subjekt:

Sociální pracovníci na obcích

Terénní koordinátor pro pečující osoby

Pečovatelské služby

Opatření 4. Podpora dalších stávajících terénních a ambulantních služeb pro osoby se zdravotním postižením

Odůvodnění opatření:

Osobám se zdravotním postižením v regionu poskytují podporu terénní služby s celokrajskou působností. Jedná se o služby rané péče, které pomáhají rodinám s dětmi se zdravotním postižením do 7 let věku. V Plzeňském kraji působí 4 rané péče, které svoji službu poskytují terénně na území celého kraje. Každá služba je zaměřená na jinou cílovou skupinu:

- Diakonie ČCE – Středisko celostátních programů a služeb poskytuje ranou péči dětem s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením a jejich rodinám v kapacitě 15 klientů v jednom okamžiku ve 4 krajích, ve kterých služba působí (v Plzeňském kraji službu zajišťují 2 pracovníce pro celý kraj),
- Raná péče KuK, z.ú. se zaměřuje na rodiny s dětmi se zrakovým či kombinovaným postižením v kapacitě 5 klientů v jednom okamžiku a 42 klientů za rok,
- Centrum pro dětský sluch Tamtam, o.p.s. pomáhá rodinám s dětmi se sluchovým postižením v kapacitě 140 klientů v terénní formě služby a 2 klienti v ambulantní formě služby ve všech 9 krajích, ve kterých službu poskytuje, a
- MOTÝL, z.ú. poskytuje službu dětem s mentálním, tělesným nebo kombinovaným postižením a také dětem s poruchami autistického spektra a jejich rodinám v kapacitě

4 klienti v jednom okamžiku v terénní formě služby a 2 klienti v jednom okamžiku v ambulantní formě služby.

Služby rané péče se potýkají s nedostatečnou informovaností o své službě (viz opatření 13 Zvýšení informovanosti o sociálních službách a sociální práci v regionu). Diakonie ČCE – Středisko celostátních programů a služeb se potýká s nedostatečnou kapacitou, dlouhodobě eviduje čekatele na službu. K naplnění stávající personální kapacity se blíží také raná péče MOTÝL. V případě získání krajské dotace bude možné kapacity organizací v rámci Základní sítě navýšit. Kapacity Centra pro dětský sluch Tamtam se jeví jako dostatečné, jsou však financované prostřednictvím dotace pro sociální služby s nadregionální či celostátní působností, v Krajské síti sociálních služeb v Plzeňském kraji organizace není uvedena.

Osobám se sluchovým postižením nabízí v regionu své služby organizace Tichý svět, konkrétně sociální rehabilitaci (v roční kapacitě 600 klientů pro ambulantní i terénní formu služby za všechny kraje, kde služba působí), odborné sociální poradenství (v kapacitě 20 intervencí a 250 klientů ročně pro ambulantní i terénní formu služby za všechny kraje, kde služba působí) a tlumočnické služby, vč. online tlumočení prostřednictvím Tiché linky (v roční kapacitě 800 klientů za všechny kraje, kde služba působí). Kapacity organizace pro Plzeňský kraj jsou stejně jako u centra Tamtam financované prostřednictvím dotace pro sociální služby s nadregionální či celostátní působností, v Krajské síti sociálních služeb v Plzeňském kraji organizace není uvedena.

V regionu není poskytována místní ambulantní sociální služba, kterou by rodiny mohly využívat pro děti se zdravotním postižením. Některé rodiny v regionu využívají služeb Centra Hájek, které ve Štáhlavicích provozuje denní stacionář (s okamžitou kapacitou 17 klientů) a poskytuje sociální rehabilitaci (s okamžitou kapacitou 4 klienti), odlehčovací služby (s okamžitou kapacitou 2 klienti) a sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (s okamžitou kapacitou 1 klient pro terénní i ambulantní formu služby). Kromě sociálních služeb centrum nabízí také pro děti terapie a neurorehabilitační pobyty, spolupracuje také na plnění individuálních vzdělávacích plánů dětí. Služby centra jsou poskytovány ambulantně, ale organizace zajišťuje svoz klientů.

Aktivita 4.1 Navýšení personálních kapacit rané péče Diakonie ČCE – Středisko celostátních programů a služeb a rané péče MOTÝL

Charakteristika aktivity: Organizace poskytují pomoc a podporu rodinám s dětmi se zdravotním postižením do 7 let věku. Služba pomáhá rodině zorientovat se v náročné situaci, kdy rodina získá první informace o možném postižení či nesprávném vývoji dítěte, v rámci doprovázení rodin jim poskytuje odborné poradenství a podporu v různých oblastech života. Cílem služby je, aby rodina porozuměla speciálním potřebám dítěte a dokázala najít takovou míru jejich naplnění, která jí umožní žít život dle svých představ.

Organizace působí na celém území Plzeňského kraje a potýkají se s nedostatečnými kapacitami, kdy Diakonie ČCE – Středisko celostátních programů a služeb již eviduje čekatele na službu a MOTÝL se blíží k naplnění stávající personální kapacity. Pro zachování a rozvoj služeb v regionu je žádoucí navýšit personální kapacity organizací v rámci kapacit uvedených v základní síti služeb.

Termín realizace: 2023-2025

Výstup aktivity:

Navýšení personální kapacity rané péče Diakonie ČCE – Středisko celostátních programů a služeb a rané péče MOTÝL

Realizátor, spolupracující subjekt:

Diakonie ČCE – Středisko celostátních programů a služeb
MOTÝL, z.ú.

Aktivita 4.2 Podpora služeb organizace Tichý svět, o.p.s.

Charakteristika aktivity: Služby organizace jsou v Plzeňském kraji financované prostřednictvím dotace pro sociální služby s nadregionální či celostátní působností, v Krajské síti sociálních služeb v Plzeňském kraji organizace není uvedena. Organizace má pobočku v Plzni a odtud poskytuje své služby terénně po celém kraji. Pro zajištění větší flexibility pracovníků, která sebou přinese lepší dostupnost služeb organizace po celém kraji, je žádoucí zajištění finanční podpory z Plzeňského kraje prostřednictvím uvedení služby do rozvojové a základní sítě.

Termín realizace: 2023-2025

Výstup aktivity:

Uvedení kapacit organizace v Rozvojové a Základní síti služeb v Plzeňském kraji

Realizátor, spolupracující subjekt:

Tichý svět, o.p.s.
Plzeňský kraj

Aktivita 4.3 Podpora dostupnosti služeb organizace Centrum Hájek, z.ú.

Charakteristika aktivity: Centrum Hájek, z.ú. aktuálně zajišťuje svoz klientů 2auty a již nyní je problematické skloubit svoz z různých stran v kraji tak, aby cesta klientů netrvala příliš dlouho. Svoz do centra je řešen s klienty individuálně, pro klienta z Kralovicka je aktuálně zajištěn svoz z Plzně. Je žádoucí podpořit zajištění svozu klientů do Centra Hájek a podpořit tak dostupnost služeb centra pro kralovické občany. Další možnou podporou větší dostupnosti služeb je finanční podpora občanů kralovického regionu, kteří služby Centra Hájek využívají, ze strany obcí v regionu.

Termín realizace: 2023-2025

Výstup aktivity:

Poskytnutí podpory Centru Hájek při zajištění svozu pro klienty centra a finanční podpory klientů z řad občanů regionu

Realizátor, spolupracující subjekt:

Centrum Hájek, z.ú.
Obce v regionu

Opatření 5. Rozvoj domácí hospicové péče v regionu

Odůvodnění opatření:

Domácí hospicová péče je zdravotně sociální služba, která pomáhá těžce a nevyléčitelně nemocným lidem prožít důstojným způsobem a v rodinném kruhu poslední období života. Péči zajišťuje lékař, zdravotní sestra, sociální pracovník, psycholog/psychoterapeut, duchovní, případně další odborní pracovníci. Zdravotní služba je zajištěna 7 dní v týdnu 24 hodin denně. Služba nabízí pomoc a podporu také pozůstalým.

V regionu není tato péče dostatečně zajištěna. Službu zde poskytuje organizace Domov-plzeňská hospicová péče, která působí do vzdálenosti 40 km od svého sídla v Plzni a která převážně klientům hospicové péče poskytuje také odborné sociální poradenství a terénní odlehčovací službu. Od ledna 2022 domácí hospicovou péči poskytuje také Hospic sv. Lazara, a to do vzdálenosti 30 km od lůžkového hospice v Plzni. Obě organizace mají aktuálně v regionu klienty. Pro občany obcí, které se nacházejí mimo dojezdovou vzdálenost organizací, není služba domácí hospicové péče dostupná.

Aktivita 5.1 Rozvoj domácí hospicové péče do dalších obcí kralovického regionu

Charakteristika aktivity: Dojezdovou vzdálenost z Plzně již není možné více prodlužovat z důvodu efektivity zajištění péče. Pro zajištění domácí hospicové péče v obcích kralovického regionu, které se nacházejí mimo stávající dojezdovou vzdálenost obou organizací, by bylo zapotřebí vybudovat v regionu pobočku, odkud by služba byla poskytována.

Termín realizace: 2023-2025

Výstup aktivity:

Provozování pobočky domácí hospicové péče v kralovickém regionu

Realizátor, spolupracující subjekt:

Domov-plzeňská hospicová péče, z.ú.

Hospic sv. Lazara, z.s.

Aktivita 5.2 Podpora domácí hospicové péče na stávajícím území

Charakteristika aktivity: Hospic sv. Lazara službu poskytuje nově od ledna 2022 a za dobu svého působení službu poskytl 32 pacientům, z nich převážná většina byla z obcí mimo Plzeň. Z kralovického regionu měla služba doposud 2 klienty. Organizace Domov-plzeňská hospicová péče poskytla odborné sociální poradenství v roce 2020 dvěma osobám z kralovického regionu, v roce 2021 šesti osobám. Je žádoucí vyhodnotit poskytování domácí hospicové péče a poptávku po službě po roce fungování dvou organizací v území a podpořit případný rozvoj služby, aby služba mohla být poskytována v dostatečných kapacitách.

Termín realizace: 2023-2025

Výstup aktivity:

Vyhodnocení poskytování domácí hospicové péče a poptávky po službě po roce působení dvou organizací v území

Podpora případného rozvoje domácí hospicové péče

Realizátor, spolupracující subjekt:

Domov-plzeňská hospicová péče, z.ú.

Hospic sv. Lazara, z.s.

Opatření 6. Podpora zdravotních služeb prostřednictvím zdravotních sester**Odůvodnění opatření:**

Zdravotní sestry působící v organizacích domácí zdravotní péče poskytují v domácnosti klienta zdravotní úkony hrazené pojišťovnou. Jejich činnost zahrnuje úkony od odběrů krve, přes dávkování léků až po ošetřování dekubitů, nebo rehabilitaci. Nejedná se o pečovatelskou službu, která pomáhá s hygienou, zajištěním stravy, přemístěním a pohybem v domácnosti, úklidem či dovozem nákupu. Hlavním přínosem domácí zdravotní péče je, že klient nemusí kvůli zdravotním úkonům k lékaři či do nemocnice, ale může zůstat doma se zajištěnou odbornou péčí, kterou provádí zdravotní sestry, a to i každodenně. Službu předepisuje praktický lékař nebo propouštějící lékař z nemocnice a je poskytována zdarma.

Ledovec, z.s. poskytuje v regionu prostřednictvím služby sociální rehabilitace terénní podporu lidem s vážným duševním onemocněním. V rámci reformy psychiatrické péče je jedním z témat v Plzeňském kraji pokrytí celého kraje působností terénních multidisciplinárních týmů. Zajištěním zdravotní sestry v rámci domácí ošetrovatelské péče dojde k dalšímu rozvoji multidisciplinárního týmu Sociální rehabilitace Ledovec a zároveň v souladu s Národním akčním plánem pro duševní zdraví do roku 2030 dojde k přiblížení vystavění kompletního multidisciplinárního týmu pro lidi s duševním onemocněním, tzn. Centra duševního zdraví, které bude v regionu dostupné.

Aktivita 6.1 Podpora rozvoje domácí zdravotní péče v regionu

Charakteristika aktivity: V regionu působí několik organizací domácí zdravotní péče. Je třeba podporovat rozvoj této služby tak, aby byla poskytována v celém regionu v dostatečných kapacitách. Také je žádoucí zvyšovat informovanost mezi občany a starosty obcí o této službě (viz opatření 16) a prohlubovat spolupráci subjektů v sociální a zdravotní oblasti (viz opatření 17).

Termín realizace: 2023-2025

Výstupy aktivity:

Uskutečněná setkání pracovníků a subjektů v sociální a zdravotní oblasti a setkání pracovníků organizací domácí zdravotní péče se starosty obcí

Zajištění domácí zdravotní péče v celém regionu

Realizátor, spolupracující subjekt:

Organizace domácí zdravotní péče

Poskytovatelé sociálních a souvisejících služeb

Sociální pracovníci na obcích

Obce v regionu

Aktivita 6.2 Rozvoj multidisciplinárního týmu pro osoby s vážným duševním onemocněním

Charakteristika aktivity: Zdravotní sestra v rámci domácí ošetrovatelské péče bude pracovat v úzké vzájemné vazbě s týmem Sociální rehabilitace Ledovec. Zdravotní sestra pro cílovou skupinu lidí s duševním onemocněním může v domácím prostředí člověka sledovat jeho zdravotní stav, podporovat jej v péči o své duševní zdraví, může aplikovat na základě indikace lékaře depotní injekce a tím se snižuje zátěž obyvatel na dopravu do ambulance lékaře, což je důležité v regionu se složitější dopravní dostupností vzdálených sídel. Propojená podpora sociální služby a domácí ošetrovatelské péče má dopad na kvalitu života lidí s duševním onemocněním, umožňuje včas odhalit a zvládat i složitější stavy spojené s duševním onemocněním v domácím prostředí a snižuje se pravděpodobnost nutnosti hospitalizace v lůžkovém zařízení. Zajištění zdravotní sestry pro rozvoj multidisciplinárního týmu je v souladu s reformou psychiatrické péče, která probíhá v České republice. Pro zajištění zdravotní sestry je třeba získat finanční prostředky a personál s odpovídající kvalifikací.

Termín realizace: 2023-2025

Výstupy aktivity:

Zajištění finančních prostředků pro zdravotní sestru v multidisciplinárním týmu
Personální zajištění

Realizátor, spolupracující subjekt:

Ledovec, z.s.
Plzeňský kraj

Opatření 7. Rozvoj pobytových služeb a bytových kapacit pro osoby se sníženou soběstačností**Odůvodnění opatření:**

V rámci mapování sociální situace v regionu vyzníval jako nedostatečný počet bytů v domech s pečovatelskou službou. Jako chybějící byly označeny tyto služby: místní domov pro seniory, nedostatečné kapacity domovů pro seniory v sousedících regionech a chybějící pobytová odlehčovací služba. V průzkumu potřeb pečujících osob vyjádřila zájem o odlehčovací službu 1 osoba z 6 osob pečujících o seniora, což může být způsobeno také neznalostí a nízkou informovaností o odlehčovací službě. V regionu je provozováno 8 domů s pečovatelskou službou v celkové kapacitě 148 bytů a evidováno 151 žádostí o byt v těchto domech. I přes rozvoj pečovatelské služby a zvyšování její dostupnosti v regionu (viz opatření 1) je nutné do budoucna vzhledem k prognózám demografického vývoje předpokládat vyšší zájem a potřebu pobytových služeb pro osoby se sníženou soběstačností a dostupného bydlení pro seniory s možností zajištění pečovatelské služby.

Pobytové služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením v regionu provozuje Dům sociální péče Kralovice, příspěvková organizace Plzeňského kraje. Zájemcům nabízí 2 služby – domov pro osoby se zdravotním postižením s kapacitou 80 lůžek a domov se zvláštním režimem s kapacitou 10 lůžek. Obě zařízení evidují neuspokojené žadatele o službu. Od letošního léta bude v objektu probíhat rekonstrukce a přístavba, která kromě modernizace

pokojů a zázemí a zlepšení energetické náročnosti budovy i provozu přinese také navýšení kapacity o 30 lůžek.

Obec Mladotice plánuje na základě průzkumu potřeb občanů v obci výstavbu Komunitního domu pro seniory s 19 bytovými jednotkami. Byty budou určeny seniorům, kterým už dochází síly pro péči o vlastní bydlení a chtějí nadále žít v obci a nemuset odcházet do pobytového zařízení.

Domov pro osoby se zdravotním postižením Domov Zvíkovecká kytička prochází transformací pobytových služeb, v rámci které vznikne společná domácnost v obci Chříč pro 3 klienty zařízení.

Aktivita 7.1 Navýšení kapacit pobytových služeb v regionu

Charakteristika aktivity: Rekonstrukcí a přístavbou Domu sociální péče Kralovice dojde k navýšení kapacit pobytových služeb v regionu z 90 na 120 lůžek. O využití navýšené kapacity zatím není rozhodnuto, v úvahu připadá posílení kapacit domova se zvláštním režimem, případně zajištění nové služby domov pro seniory či odlehčovací služby. Dokončení přestavby včetně zahájení provozu v nově vybudovaných prostorech je plánováno na podzim roku 2024.

Termín realizace: 2023-2024

Výstup aktivity:

Navýšení kapacity pobytových služeb v regionu na 120 lůžek

Realizátor, spolupracující subjekt:

Dům sociální péče Kralovice, příspěvková organizace
Plzeňský kraj

Aktivita 7.2 Vybudování Komunitního domu pro seniory v Mladoticích

Charakteristika aktivity: V rámci výstavby Komunitního domu pro seniory s 19 byty má obec zpracovanou projektovou dokumentaci včetně stavebního povolení. Obec opakovaně žádá Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky (MMR ČR) o dotaci na výstavbu, v letošním roce opět neúspěšně. V komunitním domě by byla pro nájemníky zajištěna pečovatelská služba Centra pečovatelských a ošetřovatelských služeb Město Touškov a konaly by se zde také aktivity pro soběstačné seniory. Pro realizaci stavby je třeba získat finanční prostředky.

Termín realizace: 2023-2025

Výstup aktivity:

Zajištění finančních prostředků na výstavbu Komunitního domu pro seniory

Realizátor, spolupracující subjekt:

Obec Mladotice
Centrum pečovatelských a ošetřovatelských služeb Město Touškov

Aktivita 7.3 Zajištění pobytové služby v obci Chříč

Charakteristika aktivity: V rokycanském regionu v obci Zvíkovec je provozován domov pro osoby se zdravotním postižením Domov Zvíkovecká kytička. Jedná se o příspěvkovou organizaci zřízenou Hlavním městem Praha. Z kralovických občanů službu využívá jedna osoba. Zařízení je určeno pro osoby s mentálním postižením od věku 7 let. Aktuálně zařízení prochází transformací, v rámci které vznikne v obci Chříč jeden byt pro 3 stávající klienty zařízení. Domov také spolupracuje s Pivovarem Chříč, který v obci provozuje sociální podnik a klienty zaměstnává. V rámci této spolupráce se plánuje v obci vybudovat komunitní dům, v jehož části bude zajišťovat sociální službu domov pro osoby se zdravotním postižením (DOZP) či chráněné bydlení. Součástí transformačního procesu organizace je zvyšovat věkovou hranici cílové skupiny na 18 let a tím i ve spolupráci s orgánem sociálně právní ochrany dětí (OSPOD) umožnit dětem žít v rodinném prostředí.

V průběhu a po dokončení transformace ve Zvíkovecké kytičce je plánováno poskytování pobytových odlehčovacích služeb (pro děti i dospělé) místo klientů, kteří stávající budovy opustí. Současný plán uvažuje o zřízení 3 míst s možnostmi dalšího navýšování dle možností zařízení.

V rámci dalšího působení, plánování, rozvoje a expanze organizace na rozhraní okresů Plzeň-sever, Rokycany a Rakovník je plánované zasíťování nabízenými sociálními službami v návaznosti na potřeby občanů v této lokalitě a přilehlých obcích.

Termín realizace: 2023-2025

Výstupy aktivity:

Otevření služeb občanům kraje

Provozování pobytové komunitní služby v samostatné domácnosti v obci Chříč

Provozování komunitního domu v obci Chříč se zajištěním sociální služby v části domu

Realizátor, spolupracující subjekt:

Domov Zvíkovecká kytička

Hlavní město Praha

Pivovar Chříč

Prioritní oblast: Služby pro děti, mládež a rodiny s dětmi**Opatření 8. Projednání výstupů z průzkumu zaměřeného na trávení volného času žáků ZŠ Manětín a ZŠ Ludvíka Očenáška Dolní Bělá a stanovení dalšího postupu****Odůvodnění opatření:**

Při mapování nedostatků a chybějících služeb v regionu bylo na Manětínsku zaznamenáno chybějící bezpečné (nízkoprahové) místo se zajištěným doprovodem pro starší děti (cca 14, 15 let), které nenavštěvují běžnou nabídku volnočasových aktivit. Jako nedostatečné bylo také vnímáno zajištění volného času žáků ZŠ Dolní Bělá mezi koncem vyučování a odjezdem

domů, kdy zejména žáci nižších ročníků, kteří již nemohou navštěvovat školní družinu, tráví čas do odjezdu prvního spoje bezprizorně/bez dohledu na zastávce.

Na základě těchto dvou podnětů byl realizován průzkum trávení volného času mezi žáky těchto dvou základních škol a rodiči žáků. Průzkum byl proveden formou dotazníkového šetření mezi rodiči všech žáků a mezi žáky druhého stupně. Dotazníkové šetření bylo doplněno skupinovým rozhovorem s vybranou třídou druhého stupně na každé škole. Výstupní zprávy z průzkumu byly projednány se zástupci základních škol a dále budou projednány s danými obcemi, zřizovateli škol za účelem stanovení dalšího postupu či přijetí potřebných opatření. Informace o dalším postupu bude poté projednána v rámci komunitního plánování sociálních služeb.

Termín realizace: 2023

Výstupy opatření:

Projednání závěrečné zprávy z průzkumu trávení volného času žáků ZŠ s obcemi, zřizovateli škol

Stanovení případných aktivit pro rozvoj potřebných služeb dle výstupů z průzkumu

Realizátor, spolupracující subjekt:

Základní škola Manětín

Základní škola Ludvíka Očenáška Dolní Bělá

Město Manětín

Obec Dolní Bělá

Město Kralovice, pracovní skupina v rámci komunitního plánování sociálních služeb

Opatření 9. Projednání výstupů z průzkumu „Jak se žije rodičům na mateřské/rodičovské dovolené a rodinám s malými dětmi na Kralovicku?“ a stanovení dalšího postupu

Odůvodnění opatření:

Při mapování nedostatků a chybějících služeb v regionu byly zaznamenány nedostatečné služby pro rodiny s malými dětmi, jako např. chybějící prostor pro setkávání maminek, a to zejména v zimě (herna, mateřské centrum), nedostatečný počet dětských hřišť, chybějící služby pro hlídání dětí nebo delší provozní doba předškolních zařízení.

Na základě těchto podnětů proběhl průzkum zaměřený na to, jak se v regionu žije rodinám s malými dětmi, jaké služby rodinám v regionu chybí, a naopak s jakými službami jsou rodiny spokojené. Průzkum byl realizován formou dotazníkového šetření mezi rodiči malých dětí. Výstupní zprávu z průzkumu je třeba projednat v rámci komunitního plánování sociálních služeb za účelem stanovení dalšího postupu či přijetí potřebných opatření.

Termín realizace: 2023-2025

Výstupy opatření:

Projednání výstupu z průzkumu, vč. stanovení případných aktivit pro rozvoj služeb pro rodiny s malými dětmi v regionu

Realizátor, spolupracující subjekt:

Pracovní skupina v rámci komunitního plánování sociálních služeb

Opatření 10. Podpora vzdělávání v regionu**Odůvodnění opatření:**

V souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině a uprchlíky, kteří k nám přicházejí, bude třeba zajistit kromě dalších potřebných služeb také doučování dětí. To je v regionu připraven poskytovat, nejen uprchlíkům, ale i dalším potřebným dětem v regionu, Člověk v tísni.

Aktivita 10.1 Zajištění doučování a podpory rodičovských kompetencí

Charakteristika aktivity: Člověk v tísni doučování realizuje individuální či skupinovou formou prostřednictvím dobrovolníků. V případě individuálního doučování, kdy dobrovolník dochází do domácnosti dítěte, je vždy přítomen jeden z rodičů a dochází tak také k podpoře rodičovských kompetencí v oblasti vzdělávání. Pro zajištění doučování a podpory rodičovských kompetencí v regionu je třeba zajistit personální kapacity a finance.

Termín realizace: 2023-2025

Výstupy aktivity:

Zajištění dobrovolníků pro doučování dětí v regionu

Poskytování doučování

Realizátor, spolupracující subjekt:

Člověk v tísni, o.p.s.

Prioritní oblast: Služby pro ostatní osoby ohrožené sociálním vyloučením**Opatření 11. Zajištění adiktologických služeb v regionu****Odůvodnění opatření:**

Z dat poskytnutými sociálními pracovníky v regionu vyplývá, že počet klientů se závislostí v regionu narůstá – v roce 2019 pracovaly s 13 klienty závislými na návykových látkách nebo závislostí ohrožených, v roce 2020 s 18 osobami a v roce 2021 s 22 klienty. S osobami závislými nebo ohroženými závislostí se setkávají také pracovníci sociálních služeb, ale v malém počtu. Drogová scéna se v regionu odehrává v bytech, osoby se závislostí se nevyskytují na ulici, nelze je tedy zachytit v rámci služby terénní program.

V regionu nejsou poskytovány místní adiktologické služby, tedy služby poskytující specializovanou péči osobám s problémy s návykovými látkami nebo závislostními poruchami. Nejbližší služby jsou zajišťovány v Plzni, která však je pro část kralovického regionu hůře dostupná. Zároveň pro cílovou skupinu osob závislých na návykových látkách často bývá i menší dojezdová vzdálenost bariérou pro využití služeb. Je žádoucí v regionu zajistit místní adiktologické služby zejména pro rodiny s dětmi, ale i další cílové skupiny, jakou jsou děti ve školním věku v oblasti závislosti na počítačových hrách.

Aktivita 11.1 Zajištění všeobecné adiktologické ambulance v regionu

Charakteristika aktivity: Potřebné adiktologické služby je žádoucí v regionu zajistit v podobě všeobecné adiktologické ambulance, která v prvním kroku klienta podpoří, zmapuje potřebu dalších služeb pro něj a v případě potřeby se pokusí další potřebné služby zajistit. Ambulanci by mohlo provozovat Centrum protidrogové prevence a terapie, město Kralovice je ochotno poskytnout prostory, např. vyčlenit místo na městském úřadě pro tyto účely (prostor na úřadě by mohl přinášet potencionálním klientům větší anonymitu). Pro zajištění takovéto ambulance je nutné zajistit finanční prostředky a personální kapacity, neboť stávající kapacity organizace jsou již plně vytíženy. Pro zajištění ambulance je nutné vstoupit do jednání s Krajským úřadem Plzeňského kraje.

Termín realizace: 2023-2025

Výstup aktivity:

Zajištění prostor pro všeobecnou adiktologickou ambulanci

Zajištění financování ambulance

Zajištění personálních kapacit pro provozování ambulance

Zahájení provozu všeobecné adiktologické ambulance

Realizátor, spolupracující subjekt:

Město Kralovice

Centrum protidrogové prevence a terapie

Krajský úřad Plzeňského kraje

Opatření 12. Podpora dluhového poradenství v regionu**Odůvodnění opatření:**

Zadlužení občanů zmiňovali zástupci obcí ve zvýšené míře jako problémovou oblast při mapování sociální situace na Kralovicku. Dluhové poradenství v regionu zajišťuje Člověk v tísni, od ledna 2022 v rámci sociální služby odborné sociální poradenství. Služba je poskytována ambulantně i terénně občanům regionu a je jedinou místní službou zaměřenou na cílovou skupinu ostatních osob ohrožených sociálním vyloučením. Kapacity služby pro poskytování dluhového poradenství jsou uvedené v Rozvojové síti sociálních služeb v Plzeňském kraji, to znamená, že organizace nemá nárok na získání finanční podpory z rozpočtu Plzeňského kraje a finance na provoz služby aktuálně zajišťuje prostřednictvím jiných zdrojů.

Vzhledem k potřebnosti dluhového poradenství v regionu a ke snížené dostupnosti sociálních služeb působících mimo region pro obyvatele některých částí Kralovicka je žádoucí podpořit zachování služby a její případný rozvoj v budoucnu dle potřeb regionu.

Aktivita 12.1 Uvedení kapacit dluhového poradenství v Základní síti sociálních služeb

Charakteristika aktivity: Stávající kapacity pro zajištění dluhového poradenství Člověka v tísni v regionu jsou uvedeny v Rozvojové síti. Pro zachování služby do budoucna a její rozvoj dle potřeb regionu, je žádoucí uvedení kapacit v Základní síti a zajištění finanční podpory služby.

Termín realizace: 2023-2025

Výstup aktivity:

Uvedení kapacit dluhového poradenství Člověka v tísní v Základní síti sociálních služeb

Realizátor, spolupracující subjekt:

Člověk v tísní, o.p.s.

Město Kralovice

Plzeňský kraj

Opatření 13. Zajištění terénní služby poskytované ostatním osobám ohroženým sociálním vyloučením**Odůvodnění opatření:**

V regionu nepůsobí služba, která by vyhledávala a pracovala s osobami, které vedou rizikový způsob života či jsou tímto způsobem života ohrožené. Jedná se např. o osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách nebo osoby bez přístřeší. V rámci úvodního mapování sociální situace uvedlo 6 obcí existenci tzv. bydlení na špatné adrese a jako problémový jev byla obcemi vnímaná, kromě jiného, dlouhodobá nezaměstnanost. Je žádoucí v regionu zajistit službu terénních programů.

Aktivita 13.1 Poskytování sociální služby terénní programy v regionu

Charakteristika aktivity: Člověk v tísní v regionu poskytuje terénně a ambulantně dluhové poradenství. Ze svého působení v regionu také vnímá potřebu zajištění terénního programu. Pro poskytování služby je zapotřebí zajistit zejména finanční prostředky. Je žádoucí finančně podpořit poskytování terénního programu v regionu uvedením kapacit do Základní sítě služeb v kraji.

Termín realizace: 2023-2025

Výstupy aktivity:

Uvedení kapacit pro zajištění terénního programu v Základní síti služeb v kraji

Zajištění terénního programu v regionu

Realizátor, spolupracující subjekt:

Člověk v tísní, o.p.s.

Město Kralovice

Plzeňský kraj

Prioritní oblast: Opatření a aktivity společné všem cílovým skupinám**Opatření 14. Zajištění dostupného a sociálního bydlení v regionu****Odůvodnění opatření:**

Chybějící dostupné a sociální bydlení bylo vyhodnoceno jako jeden z největších problémů v sociální oblasti v regionu, a to napříč cílovými skupinami občanů. V regionu není provozováno azylové bydlení, nachází se zde lokality s tzv. bydlením na špatné adrese, obce evidují velký počet žádostí o obecní byty a byty v domech s pečovatelskou službou, pro

nízkopříjmové domácnosti jsou byty na běžném trhu nedostupné. Lze očekávat, že se situace v bydlení bude zhoršovat v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině a příchodem lidí z Ukrajiny do ČR a že standardní dlouhodobé bydlení bude pro určité skupiny občanů ještě více nedostupné. Dle sociálních pracovníků se na Kralovicku nacházelo v roce 2019 v neadekvátním bydlení způsobeným např. špatnými hygienickými, stavebními podmínkami či přeplněností bytů odhadem 8 rodin (40 jednotlivců), 11 rodin (54 jednotlivců) v roce 2020 a 15 rodin (77 jednotlivců) v roce 2021. Odhadem pro 20 osob bylo v roce 2019 standardní bydlení nedostupné z finančních či jiných důvodů, v roce 2020 to bylo pro 22 osob a v roce 2021 pro 27 osob.

Je žádoucí zajistit v regionu dostupné a sociální bydlení. Sociální bydlení může mít podobu housing first, kdy je trvalé (dlouhodobé) bydlení zajištěno od počátku spolupráce s osobou v bytové nouzi spolu s individuální podporou v podobě sociální práce. Potřebné bydlení je možné také zajistit zapojením soukromých vlastníků bytů, např. prostřednictvím sociálně odpovědné realitní agentury.

Pro zajištění financování bydlení je možné využít dotací, a to i ve spolupráci se sociálními službami, které se sociálním bydlením pro své klienty zabývají. Finanční podporu na zajištění aktivit zaměřených na podporu sociálního / dostupného / podporovaného / prostupného bydlení bude s největší pravděpodobností možné také čerpat prostřednictvím CLLD v OPZ+, která je určená místním akčním skupinám. Zajištění potřebné podpory formou sociální práce je možné realizovat prostřednictvím sociálních služeb, konkrétně např. sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi. V neposlední řadě je možné využít podporu při zpracování koncepce dostupného a sociálního bydlení v regionu, vč. zpracování potřebných pravidel a směrnic, a pro zapojení soukromých vlastníků bytů využít spolupráci se sociálně odpovědnými realitními agenturami.

Termín realizace: 2023-2025

Výstupy aktivity:

Projednání podoby dostupného a sociálního bydlení v regionu

Realizátor, spolupracující subjekt:

Obce v regionu

Poskytovatelé sociálních služeb

Sociálně odpovědné realitní agentury

Opatření 15. Podpora a rozvoj sociální práce v regionu

Odůvodnění opatření:

Sociální práci v regionu zajišťují sociální pracovníci Městského úřadu Plasy a Manětín a pracovníci Odboru sociálních věcí a zdravotnictví Městského úřadu Kralovice a pracovníci sociálních služeb, které v regionu působí.

Činnost sociálního pracovníka na obcích spočívá v mapování potřeb cílových skupin obyvatel v regionu, účinné prevenci sociální exkluze a efektivním řešení nepříznivé sociální situace obyvatel vč. koordinace další podpory ze strany sociálních služeb. To sebou přináší vysoké

nároky na zajištění terénní sociální práce. Sociální pracovník by měl mít dobře zmapované sociální problémy v lokalitě a znát zdroje lokality k vyřešení problémů.

Kapacity sociálních odborů jsou obecně často personálně poddimenzované, stejně tak kapacity sociální práce v regionu, zejména pro Kralovicko a Manětínsko nejsou dostatečné. V rámci sociálního odboru působí na Kralovicku jedna sociální pracovnice, sociální pracovnice na Manětínsku má kumulovanou funkci a není v jejích kapacitách sociální práci postihnout celé území obce s pověřeným obecním úřadem (POÚ) Manětín. Pro zajištění sociální práce (včetně nezbytné depistáže), jejíž potřeba bude do budoucna spíše narůstat, také v souvislosti s covid-19 a nárůstem počtu válečných uprchlíků – občanů Ukrajiny nově žijících na území ČR, je žádoucí kapacity sociální práce posílit, a to zejména na Manětínsku a Kralovicku.

Kromě zachování, podpory a rozvoje sociálních služeb, které byly uvedeny v dosavadních opatřeních komunitního plánu, je potřeba v regionu zachovat také všechny ostatní sociální služby, které zde již působí a podpořit je ve fungování.

Aktivita 15.1 Posílení sociální práce na obcích

Charakteristika aktivity: Stávající kapacity sociálních pracovníků zejména na Manětínsku a Kralovicku nejsou dostatečné. Díky nedostatečnému počtu pracovníků a kumulaci jejich pracovních činností nemají dostatečné kapacity na depistáž celého území. Jednou z možností posílení sociální práce na obcích je podpora prostřednictvím CLLD v OPZ+, kterou mohou realizovat místní akční skupiny. Na území SO ORP Kralovice působí 3 místní akční skupiny (Světovina, Vladař, Kraj živých vod).

Termín realizace: 2023-2025

Výstupy aktivity:

Navýšené kapacity sociální práce na obcích

Realizátor, spolupracující subjekt:

Města Kralovice, Manětín

Místní akční skupiny v regionu

Aktivita 15.2 Zachování stávajících sociálních služeb

Charakteristika aktivity: Pro zajištění potřebné pomoci občanům v sociálně nepříznivých situacích v regionu je žádoucí vyjma zachování, podpory a rozvoje sociálních služeb, které byly uvedeny v dosavadních opatřeních komunitního plánu, zajistit také poskytování níže uvedených sociálních služeb, v závislosti na poptávce a možnostech poskytovatelů služeb. Poptávku po službách je třeba pravidelně vyhodnocovat, neboť potřeby zajištění sociálních služeb se v čase vyvíjejí, aktuálně v souvislosti s válkou na Ukrajině, která bude mít s největší pravděpodobností dopad na sociální služby i v následujících měsících či letech.

- **Anděl Strážný, z.ú.**

Tísňová péče: okamžitá kapacita služby 24 klientů, roční kapacita služby 7 500 klientů za všechny regiony, kde služba působí.

- **Centrum pro dětský sluch Tamtam, o.p.s.**

Raná péče: okamžitá kapacita terénní formy 140 klientů, okamžitá kapacita ambulantní formy 2 klienti ve všech regionech, kde služba působí.

- **Diakonie ČCE – středisko Západní Čechy**

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi: okamžitá kapacita terénní formy 13 klientů, okamžitá kapacita ambulantní formy 13 klientů za všechny regiony, kde služba působí.

- **Domov-plzeňská hospicová péče, z.ú.**

Odborné sociální poradenství: okamžitá kapacita terénní formy 1 klient, okamžitá kapacita ambulantní formy 1 klient za všechny regiony, kde služba působí.

- **Hewer, z.s.**

Osobní asistence: okamžitá kapacita terénní formy služby 26 klientů (pro celý Plzeňský kraj).

- **Ledovec, z.s.**

Sociální rehabilitace: okamžitá kapacita ambulantní formy 18 klientů, okamžitá kapacita terénní formy 9 klientů za všechny regiony, kde služba působí.

- **Raná péče Kuk, z.ú.**

raná péče: okamžitá kapacita terénní formy 5 kl.

Termín realizace: 2023-2025

Výstupy aktivity:

Zajištění výše uvedených sociálních služeb v kapacitách dle poptávky a možností poskytovatelů

Realizátor, spolupracující subjekt:

Poskytovatelé sociálních služeb

Opatření 16. Zvýšení informovanosti o sociálních službách a sociální práci v regionu

Odůvodnění opatření:

Z realizace plánování rozvoje sociálních služeb v regionu vyplynula nedostatečná informovanost o sociálních službách a související problematice, a to jak u občanů, tak u odborné veřejnosti, jako jsou např. starostové obcí, lékaři nebo sociální pracovníci v nemocnicích. Dobrá informovanost a fungující spolupráce byla zaznamenána v rámci pečovatelské služby, kdy se díky spolupráci poskytovatelů služby se sociálními pracovníci na obcích a lékaři daří dostatečně informovat a nabízet službu potřebným osobám. Na druhou stranu jsou zde sociální služby, které, i přes svou místní působnost, dlouhodobě nemají v regionu žádné klienty, přičemž je málo pravděpodobné, že by se na území Kralovicka nenacházeli potenciální klienti z jejich cílové skupiny.

Aktivita 16.1 Zvýšení informovanosti občanů o sociálních službách a sociální práci v regionu

Charakteristika aktivity: Sociální služby poskytují pomoc občanům v sociálně nepříznivých situacích a je žádoucí, aby v případě, kdy se člověk v takovéto situaci ocitne, získal včasné a úplné informace o sociálních službách, které mu mohou situaci pomoci řešit co nejdříve. Zároveň informace o sociálních službách člověk potřebuje a vyhledává až v momentě, kdy je akutně potřebuje, takže je žádoucí, aby se operativně dostal k potřebným informacím. Informovanost o sociálních službách je tedy žádoucí cílit zejména na občany, kteří se již ocitli

v sociálně nepříznivé situaci, a k těm, u kterých se k takové situaci pravděpodobně schyluje. Ke zvýšení informovanosti občanů lze využít následující nástroje:

- články o sociálních službách a sociální práci na obcích v obecních zpravodajích, které vydávají některé obce v regionu a pro místní občany jsou častým informačním zdrojem,
- letáčky sociálních služeb, které je dobré distribuovat občanům ve spolupráci s dalšími pracovníky a institucemi v regionu, např. sociálními pracovníky na obcích (např. v rámci depistáže, kterou se daří realizovat na území Plaska) či pracovníky úřadu práce,
- katalog poskytovatelů sociálních a souvisejících služeb, který bude v rámci komunitního plánování sociálních služeb zpracován v tištěné a elektronické podobě a bude k dispozici také na veřejných místech v regionu (knihovny, lékařské domy apod.) – o katalogu bude veřejnost informována prostřednictvím obecních zpravodajů a článků na webových stránkách obcí,
- webový portál Sociální služby, který vzniká v rámci webové stránky města Kralovice a soustředí na jednom místě informace o sociální problematice a sociálních službách, odkaz na webový portál bude umístěn na webových stránkách obcí v regionu – o webovém portálu bude veřejnost informována prostřednictvím zpravodajů a článků na webových stránkách obcí,
- v případě zajištění terénního koordinátora pro pečující osoby (viz opatření 2.1) bude koordinátor hlavním informačním zdrojem pro osoby se sníženou soběstačností a jejich rodiny.

Termín realizace: 2023-2025

Výstup aktivity:

Články o sociálních službách v obecních zpravodajích

Distribuce letáčků sociálních služeb ve spolupráci subjektů působících v sociální oblasti v regionu

Zveřejnění informace o katalogu poskytovatelů sociálních a souvisejících služeb a distribuce katalogu v regionu

Zveřejnění informace o webovém portálu Sociální služby, umístění odkazu na webový portál na webových stránkách obcí

Letáček o činnosti terénního koordinátora pro pečující osoby, pokud bude pozice v regionu zřízena

Realizátor, spolupracující subjekt:

Poskytovatelé sociálních služeb

Sociální pracovníci na obcích

Pracovníci úřadu práce a dalších subjektů v regionu

Aktivita 16.2 Zvýšení informovanosti odborných pracovníků o sociálních službách a sociální práci v regionu

Charakteristika opatření: Odborní pracovníci v regionu, jako jsou např. lékaři, sociální pracovníci v nemocnici, pracovníci úřadu práce, výchovní poradci či metodici ve školách jsou často v kontaktu s lidmi, kteří se ocitli v sociálně nepříznivé situaci, a pro mnohé jsou důležitým informačním zdrojem. Z průzkumu potřeb pečujících osob vyplynula nedostatečná

informovanost rodin se zdravotně postiženými dětmi či s dětmi s nesprávným vývojem ze strany lékařů a pediatriů o možnostech pomoci a podpory. To potvrzují zkušenosti pracovníků rané péče – dlouhodobě se nedaří zapojit pediatriy do potřebného předávání informací o rané péči. Sociální pracovníci v regionu se setkávají s tím, že lékaři pacientům předávají zastaralé informace ze sociální oblasti. Ve spolupráci sociálních pracovníků na obcích a sociálních služeb by měla být v regionu vytvořena místní síť služeb, které budou nabízeny potřebným osobám. I pro to je potřebná dostatečná informovanost o službách. Je žádoucí zvýšit informovanost odborných pracovníků o možnostech pomoci a podpory potřebným osobám na Kralovicku. Je možné k tomu využít následující nástroje:

- setkávání v rámci komunitního plánování sociálních služeb a sdílení informací a novinek ze sociální oblasti,
- setkávání sociálních služeb a odborných pracovníků v regionu, např. lékařů, pracovníků škol za účelem předávání informací a navazování spolupráce,
- osobní kontakt poskytovatelů sociálních služeb a sociálních pracovníků obecních úřadů s odbornými pracovníky v regionu,
- setkávání sociálních pracovníků na obcích na Krajském úřadu Plzeňského kraje a předávání informací ze sociálních služeb a sociální oblasti,
- setkávání sociálních pracovníků v nemocnicích a předávání informací ze sociálních služeb a sociální oblasti,
- informační leták s kontakty na sociální pracovníky obcí distribuovaný do nemocnic pro pacienty propouštěné ze zdravotnických zařízení k zajištění následných služeb,
- katalog poskytovatelů sociálních a souvisejících služeb, který bude v rámci komunitního plánování sociálních služeb zpracován v tištěné a elektronické podobě a bude distribuován odborným pracovníkům v regionu,
- webový portál Sociální služby, který vzniká v rámci webové stránky města Kralovice a soustředí na jednom místě informace o sociální problematice a sociálních službách – informace o portálu budou předány odborným pracovníkům v regionu.

Termín realizace: 2023-2025

Výstup aktivity:

Uskutečněná setkání s odbornými pracovníky v regionu a v rámci komunitního plánování sociálních služeb

Uskutečněná setkání sociálních pracovníků na obcích na Krajském úřadu Plzeňského kraje

Uskutečněná setkání sociálních pracovníků v nemocnici

Zveřejnění informace o katalogu poskytovatelů sociálních a souvisejících služeb odborným pracovníkům a distribuce katalogu v regionu

Zveřejnění informace o webovém portálu Sociální služby odborným pracovníkům v regionu

Realizátor, spolupracující subjekt:

Město Kralovice

Sociální pracovníci na obcích

Poskytovatelé sociálních služeb

Odborní pracovníci v regionu (lékaři, sociální pracovníci v nemocnicích, pracovníci úřadu práce metodici prevence a výchovní poradci na školách)

Aktivita 16.3 Zvýšení informovanosti starostů obcí o sociálních službách a sociální práci v regionu

Charakteristika aktivity: Starostové obcí bývají často málo informovaní o potřebách občanů v sociální oblasti. Lidé, kteří se ocitli v sociálně nepříznivé situaci, řeší situaci často vlastními silami a neobrací se o pomoc na obecní úřad či starostu obce. Financování sociálních služeb je však koncipováno jako vícezdrojové a rozpočty obcí jsou jedním z finančních zdrojů zajištění potřebných služeb pro občany obce. Proto je žádoucí zvyšovat informovanost starostů obcí o sociálních službách a sociální problematice a také o pravidlech financování sociálních služeb. Využít pro to lze tyto nástroje:

- setkávání v rámci komunitního plánování sociálních služeb, kterého se však často účastní málo starostů,
- setkávání starostů v rámci ORP, mikroregionů s prezentací sociálních služeb,
- setkávání starostů v rámci Plzeňského kraje a předávání informací o pravidlech financování sociálních služeb,
- osobní setkávání sociálních pracovníků na obcích a pracovníků sociálních služeb se starosty obcí,
- katalog poskytovatelů sociálních a souvisejících služeb, který bude v rámci komunitního plánování sociálních služeb zpracován v tištěné a elektronické podobě a bude distribuován starostům obcí v regionu,
- webový portál Sociální služby, který vzniká v rámci webové stránky města Kralovice a soustředí na jednom místě informace o sociální problematice a sociálních službách – informace o webovém portálu budou předány starostům obcí s žádostí o uvedení odkazu na portál na webových stránkách jednotlivých obcí.

Termín realizace: 2023-2025

Výstup aktivity:

Uskutečněná setkání v rámci komunitního plánování sociálních služeb s účastí starostů

Prezentace sociálních služeb na setkání starostů v rámci mikroregionů či ORP

Uskutečněná setkání starostů v rámci Plzeňského kraje

Distribuce katalogu poskytovatelů sociálních a souvisejících služeb starostům obcí v regionu

Informování starostů o webovém portálu Sociální služby a umístění odkazu na portál na webových stránkách obcí v regionu

Realizátor, spolupracující subjekt:

Obce v regionu a starostové obcí

Sociální pracovníci na obcích

Poskytovatelé sociálních služeb

Krajský úřad Plzeňského kraje

Opatření 17. Rozvoj spolupráce subjektů v sociální oblasti a rozvoj mezioborové spolupráce**Odůvodnění opatření:**

Pro efektivní pomoc a podporu občanům v sociálně nepříznivých situacích je důležitá nejen dostatečná informovanost o sociálních službách a sociální práci na obcích, ale také vzájemná spolupráce sociálních pracovníků a dalších odborných pracovníků. V regionu by měla být vytvořena místní síť podpůrných služeb, která bude zajišťovat potřebnou pomoc a podporu lidem v sociálně nepříznivých situacích a která bude koordinována dle potřeb občanů regionu. Pro fungování takovéto sítě je nezbytné prohlubovat spolupráci mezi subjekty v sociální oblasti a také navazovat spolupráci napříč obory, např. s lékaři nebo pracovníky škol. Navázání a prohloubení spolupráce napomůže šíření informací o sociálních službách a předávání kontaktů občanům na potřebné služby, čímž se zlepší dostupnost sociálních služeb pro místní občany. Mezioborová spolupráce je také nezbytná pro kvalitní podporu občanům při řešení jejich nepříznivé situace, např. v oblasti integrace dětí se zdravotním postižením do škol. Navázáním a prohloubením spolupráce se také zlepší předávání informací o potřebách v sociální oblasti v regionu, což přispěje k lepší koordinaci místní sítě služeb.

Fungující spolupráce je v regionu vytvořena v oblasti pečovatelské služby, žádoucí je ji vybudovat i u služeb pro další cílové skupiny občanů. K prohloubení a navázání spolupráce lze využít setkávání sociálních služeb se sociálními pracovníky na obcích a s odbornými pracovníky regionu, např. setkání s lékaři a poskytovateli pečovatelské služby, rané péče a služeb pro osoby se zdravotním postižením; setkání rané péče s pracovníky mateřských, příp. základních škol; aktuálně v souvislosti s válkou na Ukrajině a přílivem uprchlíků z Ukrajiny do regionu také setkání s místními aktéry občanské pomoci (místní komunity, spolky, sdružení, obyvatelé regionu atp.), kteří se aktivně začali angažovat v podpoře a pomoci válečným uprchlíkům.

Rozvoji mezioborové spolupráce, podpoře spolupráce mezi sociálními službami, obcemi a dalšími subjekty, stejně jako koordinaci naplňování komunitního plánu by se mohl věnovat koordinátor KPSS. Jednou z možností, jak zajistit tuto pozici v ORP Kralovice, je finanční podpora prostřednictvím projektu CLLD v OPZ+, kterou mohou realizovat místní akční skupiny, které na území působí (Světovina, Vladař, Kraj živých vod).

Termín realizace: 2023-2025

Výstupy opatření:

Uskutečněná setkání pracovníků a subjektů v sociální oblasti a v oblasti školství a zdravotnictví a zástupců spolků, sdružení a místní komunity
Nárůst spolupráce např. OSPOD a sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi; škol a sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi; rané péče s pediatrií v regionu apod., projevující se větším počtem klientů sociálních služeb
Zajištění pozice koordinátora KPSS pro naplňování komunitního plánu a realizaci některých opatření

Realizátor, spolupracující subjekt:

Sociální pracovníci na obcích
Poskytovatelé sociálních služeb
Poskytovatelé souvisejících služeb
Pracovníci úřadu práce, odborní pracovníci ve školství, zdravotnictví
Spolky, sdružení, komunity, veřejnost

Místní akční skupiny
Koordinátor KPSS

5.3 Další zjištěné problémy regionu

Dalšími zjištěnými problémy regionu, které mají dopad na sociální oblast a kvalitu života občanů regionu a jejichž řešení není možné v rámci komunitního plánování sociálních služeb:

- v souvislosti s periferní polohou území v rámci Plzeňského kraje vylidňování některých menších a okrajových obcí regionu, nedostatek pracovních příležitostí, kdy v regionu chybí větší zaměstnavatelé, nedostatečná občanská vybavenost malých obcí, kdy v obcích chybí obchody a služby,
- nedostatečná a v některých případech žádná dopravní obslužnost menších a okrajových obcí regionu či jejich částí, která významně ovlivňuje dostupnost zaměstnání a služeb občanské vybavenosti,
- nedostatek lékařů v regionu – v regionu chybí odborní lékaři, např. z oboru psychiatrie, psychologie, dále je potřebné posílit kapacity praktických lékařů, postrádána je také fyzioterapie a domácí rehabilitace,
- nedostatečné pokrytí částí regionu signálem pro online komunikaci, což způsobuje problémy v online výuce na školách či při využití homeoffice.

5.4 Podněty k rozvoji služeb pro řešení na krajské úrovni

V průběhu realizace komunitního plánování sociálních služeb byly zjištěny následující podněty, které je třeba řešit na krajské úrovni:

- ***Vytvoření plánu pravidel pro vstup do Základní sítě služeb a nastavení dlouhodobých priorit Plzeňského kraje v rozvoji sociálních služeb do budoucna (v časovém horizontu např. 5 let)***

Neexistence dlouhodobého plánu Plzeňského kraje pro pravidla vstupu do Základní sítě služeb a s tím související neznalost informací, pro jaké sociální služby bude síť otevřena v následujícím roce a v letech dalších, vč. skutečnosti, že pro některé služby je síť dlouhodobě uzavřena, významně limituje rozvoj sociálních služeb na daném území a značně ovlivňuje realizovatelnost komunitních plánů (naplánovaných opatření a aktivit). To vše snižuje významnost/důležitost místního procesu komunitního plánování sociálních služeb a jeho vnímání nejen poskytovateli, ale především obcemi a veřejností.

- ***Sjednocení pravidel pro financování sociálních služeb na krajské úrovni v ČR a otevření sítě služeb v Plzeňském kraji pro služby nadregionální či celostátní působnosti***

Financování sociálních služeb je v kompetenci jednotlivých krajů v ČR a při rozdělování finančních prostředků se poskytovatelé řídí pravidly jednotlivého kraje, ve kterém svými službami působí. Pravidla se mezi jednotlivými kraji značně liší, a to, ve snaze zajistit finanční prostředky pro fungování služby, způsobuje poskytovatelům s nadregionální

či celostátní působností značné problémy. Z pohledu těchto poskytovatelů je financování jejich služeb nesystémové a příliš komplikované. Současně tím, že nejsou uvedeni v síti kraje, vnímají svou pozici jako oddělenou od ostatních služeb a mají pocit, že se s nimi v regionu příliš nepočítá.

- ***Plánování rozvoje terénních sociálních služeb s celokrajskou působností na krajské úrovni***

Rozvoj služeb, které jsou zaměřené na úzkou cílovou skupinu a poskytují terénně služby po celém Plzeňském kraji, jako např. raná péče je žádoucí řešit na krajské úrovni. Tyto služby mohou mít klienty ve všech SO ORP v kraji, ale vždy jen v malém počtu, pro dané ORP nebudou patřit mezi prioritní služby. Zároveň pro pracovníky daných služeb je personálně náročné účastnit se všech místních KPSS, která jsou často realizována ve stejnou dobu.

- ***Vytvoření metodické podpory pro poskytovatele služeb a obce v nastavení způsobu výpočtu spolufinancování sociálních služeb (zejména pečovatelské služby) ze strany obcí***

Nejednotnost v přístupu poskytovatelů k uzavírání smluv s obcemi s rozdílnými požadavky na spolufinancování, stejně jako nedostatečná orientace obcí v systému vícezdrojového financování sociálních služeb, vede řadu zástupců obcí k rozhodnutí vypovídat smlouvy s poskytovateli nebo je vůbec neuzavírat. Ani pro poskytovatele není tento prostor bez jasnějších pravidel komfortní a mezi poskytovateli jsou tak značné rozdíly v možnostech financování svých služeb, příp. zajištění jejich budoucího rozvoje. V konečném důsledku může neuzavření smlouvy mezi obcí a poskytovatelem pečovatelské služby vést k nerovnému přístupu ke službám koncového příjemce / obyvatele obce ke službám.

6. Naplňování plánu a jeho kontrola

Realizace komunitního plánu bude probíhat průběžně dle termínů uvedených u jednotlivých aktivit a opatření. Za uskutečnění aktivit jsou zodpovědné organizace uvedené v textu u jednotlivých aktivit.

Průběh naplňování komunitního plánu bude projednán na každoročním společném setkání pracovních skupin, které se uskuteční na jaře. Na setkání budou projednány také nově vzniklé potřeby v sociální oblasti a případné aktivity či opatření reagující na tyto potřeby. Na setkání budou také diskutovány potřeby rozvoje sociálních služeb pro aktualizaci plánu rozvoje sociálních služeb v Plzeňském kraji. Setkání se uskuteční za účasti pracovníků Krajského úřadu Plzeňského kraje. Ze setkání bude zpracován zápis.

Řídící skupina se bude setkávat jednou ročně po společném setkání pracovních skupin. Cílem setkání bude projednání realizace komunitního plánu a projednání a schválení případných nově stanovených aktivit/opatření reagujících na nově vzniklé potřeby v sociální oblasti. Ze setkání bude zpracován zápis, který bude poté předložen k projednání Radě města Kralovice.

Naplňování komunitního plánu a jeho kontrolu bude mít na starosti pracovník sociálního odboru/koordinátor komunitního plánování sociálních služeb, který bude v regionu působit. V závislosti na jeho kapacitě budou nadále probíhat setkání pracovních skupin či setkání k jednotlivým tématům, minimálně však 1x ročně, jak je uvedeno výše. Setkání pracovních skupin a řídicí skupiny bude ve spolupráci s vedoucím Odboru sociálních věcí a zdravotnictví MÚ Kralovice svolávat a zápis ze setkání zpracovávat pracovník sociálního odboru / koordinátor komunitního plánování sociálních služeb.

V době realizace komunitního plánu bude město Kralovice do roku 2025 aktualizovat informace o komunitním plánování ve webové sekci Sociální služby. Aktualizaci bude mít na starosti pracovník sociálního odboru / koordinátor komunitního plánování sociálních služeb.

Nejpozději v roce 2025 bude zahájena aktualizace komunitního plánu.